

Vizuální identita hudebního festivalu

Aneta Babišová

Bakalářská práce
2020

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací
Ateliér Grafický design

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Aneta Babišová**
Osobní číslo: **K17068**
Studijní program: **B8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Multimédia a design – Grafický design**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Vizuální identita hudebního festivalu**

Zásady pro vypracování

Rozsah teoretické práce minimálně 25 stran + obrazové přílohy (dokumentace praktické části). Práci odevzdat v elektronické podobě (dle předepsané celouniverzitní šablony viz Směrnice rektora č. 33/2019) ve formátu PDF na 1 ks CD (DVD) nosiče, dále odevzdat 2 kusy výtisků práce v pevné vazbě (v jedné z nich bude vlepeno CD) a 1 výtisk graficky zpracované bakalářské práce, která má volnější grafickou podobu.

1. Teoretická část: Symbolika rockové/metalové hudby, vizuální identity hudebních festivalů
2. Praktická část: Vizuální identita hudebního festivalu

Rozsah bakalářské práce: viz Zásady pro vypracování
Rozsah příloh: viz Zásady pro vypracování
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/umělecké dílo

Seznam doporučené literatury:

BERGSTRÖM, Bo. Essentials of visual communication. London: Laurence King, 2008, 240 s. ISBN 9781856695770
ELIŠKA, Jiří. Vizuální komunikace - písmo. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2005, 59 s. ISBN 8072044184
HOLLIS, Richard. Stručná historie grafického designu. V Praze: Rubato, 2014, 259 s. Eseje. ISBN 9788087705278
MUZIKA, František. Krásné písmo ve vývoji latinky. Praha: Paseka, 2005. ISBN 8071857386

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Mgr.A. Pavel Noga, ArtD.**
Ateliér Grafický design

Datum zadání bakalářské práce: **1. listopadu 2019**
Termín odevzdání bakalářské práce: **15. května 2020**

doc. Mgr. Irena Armutidisová
děkanka

doc. Mgr.A. Pavel Noga, ArtD.
vedoucí ateliéru

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ / DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské/diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že:

- jsem na bakalářské/diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně dne:6. 12. 2019.....

Jméno a příjmení studenta:Aneta Babišová.....

.....
podpis studenta

PODĚKOVÁNÍ

Tímto bych ráda poděkovala vedoucímu své bakalářské práce doc. Mgr.A. Pavlu Nogovi, ArtD. za množství cenných a inspirativních rad, ochotu a trpělivost při tvorbě této práce a také za všechny čas, který mi věnoval.

Poděkování patří také mé rodině, především mým rodičům, kteří mě podporují po celou dobu mého studia.

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá vizuální prezentací rockové a heavy metalové hudby a hudebních festivalů. V první kapitole se věnuje definici a historii tohoto žánru ve světě i v ČR. Druhá část se dopodrobna věnuje vizuální prezentaci heavy metalu. Zkoumá symboly a gesta, které tento žánr používá a zároveň se zabývá charakteristickými vizuálními prvky hudebníků, kapel i fanoušků. Poslední kapitola se věnuje rešerši nejvýznamnějších rockových a metalových festivalů ve světě a v ČR se zaměřením na jejich vizuální identitu.

Praktická část hledá nové grafické řešení českého festivalu Masters of Rock.

Klíčová slova: vizuální identita, hudební festival, hudba, rock, metal, merchandise, plakát

ABSTRACT

This bachelor thesis focuses on the visual presentation of rock and heavy metal music and music festivals. The first chapter deals with the definition and history of this music genre in the world and the Czech Republic. The second part deals in detail with the visual presentation of heavy metal. It examines the symbols and gestures used by this music genre and at the same time pays attention to the characteristic visual elements of musicians, bands and fans. The last chapter is a research of the most significant rock and heavy metal festivals in the world and the Czech Republic with emphasis on their visual identity.

The practical part of the thesis is aiming to find new visual solution for the Masters of Rock music festival.

Key words: visual identity, music festival, music, rock, metal, merchandise, poster

OBSAH

ÚVOD.....	9
I. TEORETICKÁ ČÁST.....	10
1. HEAVY METAL.....	11
1. 1. Definice	11
1. 2. Stručná historie	11
1. 3. Současnost	12
1. 4. Společnost a kontroverze	13
1. 5. Heavy metal v ČR	13
1. 6. Významné kapely	14
1. 6. 1. Zahraniční kapely.....	14
1. 6. 2. České kapely.....	16
2. VIZUÁLNÍ PREZENTACE METALOVÉ HUDBY.....	17
2. 1. Symboly	17
2. 1. 1. Pentagram a Bafomet	18
2. 1. 2. Obrácený kříž	19
2. 2. Vzhled.....	20
2. 2. 1. Kůže.....	20
2. 2. 2. Černé tričko s potiskem.....	21
2. 2. 3. Nášivky	23
2. 2. 4. Make-up a masky	24
2. 3. Vizuální identita	25
2. 3. 1. Logo.....	25
Lomené písmo	26
Nečitelnost	27
Christophe Szpajdel	27
2. 3. 2. Maskoti	28
Eddie the Head	29
Vic Rattlehead	29
2. 3. 3. Ilustrace	30
Barhull Marta	30
František Štorm	30
Metal Music Artworks	30
2. 4. Gesta	32
2. 4. 1. Devil's horns.....	32
2. 4. 2. Headbanging.....	32
2. 4. 3. Moshing.....	33
2. 4. 4. Air Guitar	33

3.	VÝZNAMNÉ HUDEBNÍ FESTIVALY	34
3. 1.	Evropa	34
3. 1. 1.	Wacken, Německo	35
3. 1. 2.	Tuska, Finsko	36
3. 1. 3.	Bloodstock, Anglie	37
3. 1. 4.	Roadburn, Nizozemí	38
3. 2.	Amerika	39
3. 2. 1.	Migration, USA	39
3. 2. 2.	Rocklahoma, USA	40
3. 3.	Asie	41
3. 3. 1.	Pulp Summer Slam, Filipíny	41
3. 4.	Česká Republika a Slovensko	42
3. 4. 1.	Brutal Assault, Josefov	42
3. 4. 2.	Gothoom, Revištské Podzámčí	43
3. 4. 3.	Metalfest, Plzeň	44
3. 4. 4.	Masters of Rock, Vizovice	44
II.	PRAKTICKÁ ČÁST.....	47
4.	VIZUÁLNÍ IDENTITA HUDEBNÍHO FESTIVALU	48
4. 1.	Masters of Rock	48
4. 2.	První nápady a myšlenky	50
4. 2. 1.	Triptych	50
4. 2. 2.	Práce s fotografií	51
4. 2. 3.	Stromy a fotomontáž	52
4. 3.	Hlavní prvky a barevnost.....	54
4. 4.	Symbol a písmo	55
4. 5.	Plakáty a inzerce.....	56
4. 6.	Festivalová brožura	58
4. 7.	Sociální síť.....	58
4. 8.	Merchandise	60
4. 9.	Vizualizace.....	64
4. 10.	Další ročníky.....	67
	ZÁVĚR.....	68
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	69
	SEZNAM OBRÁZKŮ	73
	SEZNAM TABULEK.....	81

ÚVOD

Byla jsem vychována na „tvrdé“ hudbě. Vyrůstala jsem za zvuku elektrických kytar, bubnů, bas a neuvěřitelných vokálů metalových zpěváků. Poté, co ze mě vyrostla i designérka s citlivým estetickým vnímáním, zajímám se intenzivněji i o vizuální stránku tohoto žánru. Jsem sice fanouškem mnohých kapel, nepovažuji se však za experta na metalovou kulturu a estetiku. Cílem mé bakalářské práce je proto seznámení se s původem vizuálních prvků rockové a metalové kultury, čímž bych ráda docílila i prohloubení vlastního vztahu k tomuto žánru.

Teoretická část začíná definicí a stručným shrnutím historie Heavy metalu ve světě i v ČR a slouží jako základ pro další kapitoly. V těch se zabývám vizuální prezentací tohoto hudebního žánru. Rozebírám původ některých symbolů a gest, a uvádím, kde se v současnosti nejčastěji používají. Detailně rozebírám vybrané grafické a estetické prvky a to z pohledu fanouška i designéra.

Za nejdůležitější část své teoretické práce považuji rešerši významných hudebních festivalů ve světě a v ČR, ve které se zaměřuji se na popis jejich vizuálních identit. Pokusila jsem upozornit na některé nedostatky, a naopak vyzdvihnout pozitiva.

V praktické části se věnuji hledání nové vizuální identity pro český hudební festival Masters of Rock ve Vizovicích.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1. HEAVY METAL

1.1. Definice

Heavy metal, nebo jen metal, je hudební žánr charakteristický směsicí hlasité hudby, často násilím nebo mytologií inspirovanými texty, a děsivé teatrálnosti. Typickými hudebními prvky metalu jsou zvuk elektrických kytar a jednoduché opakující se rytmy.

V knize Iane Christeho se můžeme setkat s následující definicí: „*Styl rockové hudby zdůrazňující co nejtvrší výraz, jednoduché a rázné instrumentální riffy (= krátké melodie), zvl. pak zvukovou intenzitu*“.[1]

1.2. Stručná historie

Heavy metalová hudba vzniká v době sociálních a politických změn šedesátých a sedmdesátých let. V době, kdy společnost ztrácí víru ve své pacifistické ideály. Po hospodářské a ekonomické stránce se příliš nedaří Spojeným státům americkým ani Velké Británii. „*Jak se začala zdršňovat samotná doba, začal se zdršňovat i životní styl*.“[1] „*Sedmdesátá léta převážně znamenají vystřízlivění z barevného hippiesovského snu o světě plném lásky, světě míru bez válek a násilí*.“[2] Nový hudební žánr, heavy metal, nachází pro svůj vznik připravenou půdu a fanoušky hledající nové možnosti a odpovědi.

Heavy metal pochází z průmyslových oblastí Velké Británie. Zde symbolicky v pátek 13. února 1970 vydává svou debutovou desku kapela Black Sabbath. Fanoušci ocenili jejich upřímnost. Kapela se díky tomu dočkala okamžitého úspěchu i přesto, že u hudebních kritiků přijímána nebyla. To ale kapele nezabránilo ještě v tomtéž roce získat v USA zlatou desku.[1] Společně s kapelami Deep Purple a Led Zeppelin, které hudbě přinesly technickou revoluci, tvoří počátky nového hudebního žánru. Sdílely charakteristický styl: téměř až strojově znějící zkreslený zvuk kytar a hlasité bubny. Začínaly hraním blues a inspiraci k rané tvorbě čerpaly mimo jiné i z klasické hudby, opery nebo z jazzu. V polovině sedmdesátých let se Heavy metal díky skupinám jako Judas Priest odtrhuje od svých blues-rockových kořenů. Jsou to právě Judas Priest, kteří svými koženými kostýmy vytvořili základy metalové vizuální identity.[3]

V 80. letech se objevuje nová a mladá „vlna“ metalových uskupení – např. Iron Maiden, Saxon nebo Motörhead. Novináři pro tyto kapely vytvořili termín New Wave Of British Heavy Metal (známé i pod zkratkou NWOBHM, v překladu Nová vlna britského Heavy metalu). Hudba byla rychlejší a agresivnější. Kapely začínají skládat písně o fantasy a čerpat inspiraci z mytologie. To se v budoucnu stane hlavním tématem některých moderních pod-žánrů metalu.[3]

V Americe se přibližně v tu samou dobu klade důraz na bláznivá a důmyslná jevištní vystoupení. Umělecké projevy z živých vystoupení Alice Cooper byly převzaty kapelou Kiss. V Americe se stává velmi populárním tzv. Hair metal (Kiss, Twisted Sister...) Hudební výkon zde nebyl na prvním místě. Stál za extravagantními kostýmy, děsivým líčením, a (jak už název napovídá) bláznivými účesy. V opozici jim stál Trash metal (Slayer, Metallica...), který v té době tvořil nejrychlejší a nejtvrďší verzi metalové hudby. Jsou posledními skupinami tohoto žánru, které zazářily ve světlech mainstreamu.[4]

Společně představují všechny důležité momenty a prvky, které se v metalovém hudebním průmyslu objevují dodnes. Je to například důraz na kvalitní živá vystoupení nebo rozebírání kontroverzních společenských témat. Tvoří tak inspirační zdroj pro všechny vzniklé pod-žánry heavy metalu.

1.3. Současnost

V současnosti je metalová hudba „královnou“ pod-žánrů. Stáhnutí se z mainstreamu umožnilo kapelám experimentovat. Údajně dnes existuje více než 200 různých žánrů metalu. Existuje symfonický metal, křesťanský metal, rap-metal, Folk metal, Doom metal, Speed metal nebo Power metal. Drsné podnebí Norska, Švédska a Finska zase dávají vzniknout temným žánrům Black metalu a Death metalu. Své fanoušky si najde i vikingský metal nebo gothický metal. Posluchačům to dává nekonečný proud hudby a podnětů ke zkoumání.

Otázkou je, jestli se v tomto obrovském množství pod-žánrů a kapel nachází alespoň jedna, která je schopná dosáhnout stejného úspěchu jako Iron Maiden nebo Metallica. Tedy jestli se ještě najde metalová kapela, která bude vyprodávat stadiony. Sám Rob Halford, zpěvák skupiny Judas Priest, říká, že dnes lidé poslouchají hudbu jinak. Jen málokdo si vymezí 30 minut na poslech písniček. Mladé kapely proto musí přijít s novým způsobem, jak zaujmout.[5]

Moderní popová hudba, rap a hip-hop, vzala metalu jeho rebelii. Současná politická situace a ekologická krize však stále nabízí mnoho důvodů, proč být našťvaný, a proč tvořit „vzteklou“ hudbu.

1.4. Vnímání ve společnosti a kontroverze

Heavy metal je žánr oslavující kontroverzní tvorbu. Především svým pojetím náboženských námětů, zobrazením ďábla nebo oslavou okultismu.

Obr. 1: Štítek PMCR

Díky strachu rodičů z „temné“ hudby a z textů se sexuálním podtónem vznikla v USA organizace PMRC (Parent's music recourse center). To vedlo v devadesátých letech k označování „nevhodných“ nahrávek varovnými štítky, které se lepily na obaly desek. Množství prodejců odmítlo tyto nahrávky prodávat, což vedlo k cenzuře nejen metalové hudby.[1] Objevovaly se dokonce studie, jež tvrdily, že metalová hudba podporuje sebevražedné a násilnické myšlenky.[6]

Může se tak podle veřejnosti zdát, že metalovou komunitu tvoří pouze lidé s depresemi nebo jinou mentální poruchou. Existuje však několik studií, které dokazují přesný opak. „*Poslech agresivní hudby z vás automaticky nedělá agresivního člověka.*“[6] Rychlá a tvrdá hudba dokonce může mít pozitivní dopad na své fanoušky. Může naopak snížit agresivitu člověka, jelikož ta se z něj při poslechu agresivní hudby „vyplaví“. Metalová komunita zve mezi sebe lidi, kteří se cítí masovou kulturou odstrčeni a poskytuje jim útočiště.[7]

1.5. Heavy metal v ČR

Na domácí scénu pronikl Heavy metal s několikaletým zpožděním. Zapříčinila to převážně politická situace 60.–80. let 20. století. Kapely s tzv. anglickými texty se u nás běžně nevyskytovaly, a pokud ano, nebylo jim dovoleno koncertovat. Český Heavy metal se vyvíjel z rhythm & blues, rocku – českého big beatu 60. let. Autoři knihy *Ohlasy písní těžkých*, Petr Korál a Jaroslav Špulák, hledají první předchůdce v kapelách jako Matadors, Flamengo nebo v Jiřím Schelingerovi. Za první kapely metalovějšího rázu pak označují Katapult nebo Citrón. Až od začátku 80. let se na domácí hudební scéně objevují metalové kapely Arakain, Torr nebo Vitacit. V roce 1986 se uskutečnila první pražská rocková přehlídka Rockfest, kde byla zvláštní scéna vyhrazena i Heavy metalu. To je podle autorů možné považovat za oficiální uznání „práva existovat“, i přes nedůvěru hudební kritiky.[8]

Politické změny roku 1989 kapelám dovolují svobodně hrát a zpívat a budovat si tím širší publikum. Zahraniční kapely u nás mohou běžně koncertovat, a to umožňuje vznik nejen novým uskupením, ale i hudebním klubům a festivalům. V dnešní době se i u nás vyskytuje široká nabídka metalových pod-žánrů s nespočtem kapel. „*Domácí metalová scéna (po roce 1989) citelně roste. V dalších letech vznikají nové, mladé skupiny. Tento stav by se dal přirovnat k trendu severovýchodních států, kde se velmi mnoho mladých lidí věnuje hraní v kapele.*“[9]

1.6. Významné kapely

Více se věnuji vizuální prezentaci Heavy metalu v další kapitole.

1.6.1. Zahraniční legendy

Logo	Vznik	Identita
 <p>Obr. 2: Logo Black sabbath</p>	<p>1968 Anglie</p>	<p>Přinášejí hororové prvky do svých textů, na obaly desek a do živých vystoupení.</p>
 <p>Obr. 3: Logo Led Zeppelin</p>	<p>1968 Anglie</p>	<p>Ikonické obaly desek (ilustrace a fotomontáže), které, na rozdíl od BS, nenavozují děsivou atmosféru. Na obalu alba Led Zeppelin IV, zastupují členy kapely čtyři symboly. Ty jsou dodnes užívány např. pro merchandise.</p>
 <p>Obr. 4: Logo Deep Purple</p>	<p>1968 Anglie</p>	<p>Netvoří sjednocenou vizuální identitu: Používají různé podoby loga (na merchandise, albech). Někdy je logo stylizované jen do zkratky DP (i to má více podob). Dominantní je typická fialová barva loga.</p>

 Obr. 5: Logo Judas Priest (1978) Obr. 6: Logo Judas Priest (1972)	1969 Anglie	Skupina používala gotickou podobu loga, tj. z lo-meného písma. Později se značka změnila: inspi-rováno sci-fi, na geometrický logotyp. Na obaly desek bylo umísťováno diagonálně, což znázor-ňovalo pohyb a akci. Kapela patří k zakladatelům „kožené“ identity metalu.
 Obr. 7: Logo AC/DC	1973 Austrá- lie	Logo vytvořil v roce 1977 typograf Gerard Huer-ta. Logo buduje výraznou image a vizuální styl kapely. (Zachycuje mladou energii skupiny, iko-nický blesk). Typickým znakem kapely je i kytá-rista Angus Young, který vystupuje v chlapeckých kraťasech nebo školní uniformě s kravatou.[10]
 Obr. 8: Logo Kiss	1975 USA	Značku vymyslel kytarista Ace Frehley. Svou po-dobou k nacistickým symbolům si vysloužila kon-troverzní pověst (pro Německo existuje speciální podoba loga). Image kapely je postavená na vý-razném, děsivém líčení a nošení extravagantních kostýmů. [10]
 Obr. 9: Logo Iron Maiden	1975 Anglie	Nepostradatelným prvkem je děsivá postava Ed-dieho. Maskot se objevuje na všech albech sku-piny, u živých vystoupení, na merchandise nebo na oficiálním letadle kapely Ed Force One. Byl vytvořen umělcem Derekem Riggsem. Podoba loga je původní, změny probíhaly jen v detailech.
 Obr. 10: Logo Metallica 2008	1981 USA	Logo je vytvořeno zpěvákem Jamesem Hetfiel-dem. Spočívá na protáhlých literách M a A. V prů-běhu života kapely se loga měnila, ale po čase se opět vrátily k učesané původní podobě loga. Ty-pickými tématy je stylizace smrti – kostlivce. [10]

Tab. 1: Zahraniční legendy

1.6.2. České legendy

Logo	Vznik	Identita
 <p>Obr. 11: Logo Arakain</p> <p>Obr. 12: Logo Arakain (dnes)</p>	1982, Praha	Dnešní podoba loga je strohá. Inspirována možná „sci-fi“ logem Judas Priest nebo Iron Maiden. Původní podoba loga byla nečitelná, ale zajímavější. Na nejznámější českou kapelu mají nefunkční webové stránky a nekomunikují skoro na žádných sociálních sítích (kromě Facebooku a YouTube).
 <p>Obr. 13: Logo Törr v obrysech</p>	1977, Praha	Kapela byla inspirována tvorbou skupiny Motorhead. Logo je často zobrazováno s pentagramem a lebkami – smrt. Je to zajímavé propojení severské mytologie a symbolů okultismu. Kontroverzní obal desky Institut klinické smrti ve mě evokoval některé obaly desek Iron Maiden.
 <p>Obr. 14: Logo Root</p>	1988, Brno	Kapela vystřídala několik verzí log než se ustálila na logotypu, který vidíme vlevo. To je z nabídky českých metalových log rozhodně jedno z nejzajímavějších a nepropracovanějších. Zajímavé jsou obaly desek, které jsou převážně sjednocené v červenobílé barevnosti s ilustracemi a červeným logotypem.
 <p>Obr. 15: Logo Vitacit</p> <p>Obr. 16: Logo Vitacit (dnes)</p>	1976, Praha	Současná podoba loga neevokuje metalovou kapelu a působí „retro“ stylem. Původní verze loga (z alba Vzhůru přes oceán) je mnohem zajímavější, i přesto, že je skoro nečitelná. Webové stránky jsou jednoduché a funkční.

Tab. 2: České legendy

2. VIZUÁLNÍ PREZENTACE HEAVY METALU

Každý hudební žánr má svou vlastní vizuální prezentaci. Najdeme i jiné žánry tak posedlé typografií, logy a symboly, jako jsou právě rock a metal? Lidé, tvořící „tvrdou“ hudbu (i její posluchači) jsou loajální nejen k ní, ale i k vizuální kultuře, která jí doprovází. Fanoušci se často vyznačují dlouhými vlasy, výrazným líčením nebo džínovým či koženým oblečením posíťm nášivkami. Ruce mají poseté nejen tetováním, ale i koženými doplňky s hroty. Existují jedinci i skupiny, které se proti takovým znakům metalového stereotypu záměrně vymezují a vytvářejí si znaky vlastní.

Rozhodla jsem se realizovat vlastní průzkum. Svých přátel jsem se zeptala, co se jim vybaví pod pojmem Heavy Metal. Odpovědi si byly velmi podobné: Tvrdší rock. Kov. Černá barva. Kytary a bubny. Apokalypsa. Dábel. Oheň. Hořící kostel. Děsivé zvíře s rohy. Dlouhovlasí černokněžníci běhající do kolečka hrající na neexistující kytaru.

Vizuální prezentace metalu je záměrně děsivá a temná (apokalypsa, stylizace smrti). Inspirují se ideologiemi jako je mysticismus, okultismus, náboženství a řeší časté sociální otázky (nationalismus, enviromentalismus).[9] V následující části poskytnu krátké nahlédnutí do vizuální kultury Heavy metalu.

2.1. Symboly

Heavy metalová hudba a její vizuální kultura je často inspirována tématy jako apokalypsa, okultismus nebo horror. Metal se rozhodl zabývat temnými stránkami lidského chování, které do té doby veřejnost záměrně ignorovala. Časté zobrazení ďábla, křížů a strašidelné atmosféry je považováno za základ metalové tvorby. Na počátku této image můžeme opět najít kapelu Black Sabbath. Již na jejich první desce se nachází témata, která později budují tento hudební žánr. Inspirování hororovými filmy a okultistickými thrillery Dennise Wheatleyho vytvořili píseň Black Sabbath. Ta vyvolala v publiku silnou reakci. Kontroverze, která Black Sabbath provázela, tvořila kapele vynikající marketing.[11]

Nadšení apokalypsou, kterou lze vidět u Heavy metalu ve zobrazení pentagramů, kouzel, čarodějnictví, magie a podobně, je touha poznat zakázané. V klasickém podání apokalypsy to byly pouze nadlidské bytosti, které mohly zničit svět. Moderní lidská technologie, zbraně a ekologická katastrofa je schopná to dokázat i bez nich. Texty některých kapel pak působí jako varování. Heavy metaloví hudebníci se pomocí apokalypsy a okultismu snaží o kritiku světa a společnosti. To je také jeden z důvodů, proč byli schopni přilákat tak velké množství fanoušků.[12]

Se symboly okultismu a apokalypsy se setkáváme především ve tvorbě Death metalových a Black metalových kapel. Ty přenáší tuto symboliku nejen do svých textů, ale především do své vizuální identity.

2.1.1. Pentagram a Bafomet

Pentagram je pěticípá hvězda, nakreslena pěti přímými tahy. Stala se nejdůležitějším symbolem čarodějnictví/magie. „*Pentagram je v magii něčím, čím je v křesťanství kříž.*“ [13] Nabízí nejvyšší ochranu a pozitivní sílu, tomu, kdo jej nosí. Podle směru svých paprsků představuje dobro i zlo. Pentagram mířící vzhůru (jeden z cípů hvězdy míří vzhůru) byl dokonce tajným symbolem pro Boha. V raném křesťanství symbolizoval pět ran Kristových (počtem svých cípů). Obrácený pentagram je spojován s černou magií. [14]

Obr. 17: Bafomet Eliphase Léviho

Bafomet byla templářská modla stylizovaná jako okřídlená bytost démona (někdy vykládáno i jako ďábla) s hlavou kozla. Nejznámější ukázkou Bafometu je kresba francouzského okultisty Eliphase Léviho. Satanistická církev v Americe, která vzniká v roce 1966 (tedy přibližně ve stejnou dobu jako Heavy Metal), přejímá, společně s pentagramem, symbol Bafometa. [14]

V Heavy metalu se poprvé setkáváme s kapelou s názvem Pentagram založenou v roce 1971. Prvními, kdo na svém albu použili znak podobný tomu satanistické církve, byla skupina Venom. Této stylizace se nikdy nevzdala a používá ji běžně na albech svých desek nebo při živých vystoupeních. [15]

Zajímavý je obal desky skupiny Slayer „Show No Mercy“. Logo skupiny je obklopeno čtyřmi meči tvořícími nedokončený symbol pentagramu. Pátý meč se nachází v ruce polidštěného Bafometa. Skupina své logo v „nedokončeném“ pentagramu prezentovala i na dalších deskách.

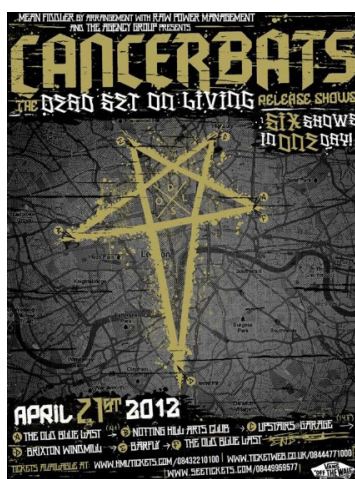

Obr. 18: Obal desky Show No Mercy

Obr. 19: Logo Venom

Projektem, který mne zaujal, je i jednodenní turné kanadské hard-coreové kapely Cancer Bats. V roce 2012 zahráli během jediného dne v šesti londýnských klubech. Ty byly pečlivě vybrány, aby na mapě vytvořily symbol Pentagramu. Myšlenka je vtipná a chytrá zároveň a fanoušky jistě zaujme. Kapela tvoří i poměrně zdařilé obaly svých desek.[15]

Obr. 20: Plakát na turné skupiny Cancerbats

2.1.2. Obrácený kříž

Obrácený kříž je obecně pokládán za další symbol satanistické církve nebo samotného ďábla. Většinu lidí silně pobuřuje a vyvolává kontroverzi ve společnosti. V této reakci široké veřejnosti vidím důvod, proč si jej metalová kultura přivlastnila. Tento „satanistický“ kříž je naprosto totožný s křížem svatého Petra. Zároveň je to tedy jeden z důležitých symbolů křesťanství.[16]

Když začalo velké pronásledování křesťanů císařem Nerem, byl svatý Petr zajat a odsouzen k po pravě. Jelikož se nepovažoval být hoden toho zemřít jako Kristus, požádal o ukřižování na obráceném kříži, tedy hlavou dolů. V křesťanství je tedy obrácený kříž vnímán jako symbol pokory. [16] Proto se s obráceným křížem můžeme setkat i na papežském stolci nebo jiných křesťanských obrazech a relikviích. Satanisté mu přikládají odlišný význam. Otočením klasického latinského

kříže satanisté „zesměšňují“ křesťanskou církev. Dávají tím najevo odmítnutí všech křesťanských hodnot, které podle nich potlačují lidskou přirozenost.[17]

Obr. 21: Logo Master's Hammer

Obr. 22: Logo Morbid Angel

Používání obráceného kříže můžeme u metalových kapel pozorovat poměrně často. Bývá kombinován s dalšími kontroverzními symboly. Kapely se často drží zbytečného pravidla „čím více, tím lépe“. Důkazem nám může být logo skupiny Morbid Angel. S mírnější kombinací symbolů se setkáváme i v logu české skupiny Master's Hammer, jejíž členem je český typograf František Štorm.

2.2. Vzhled

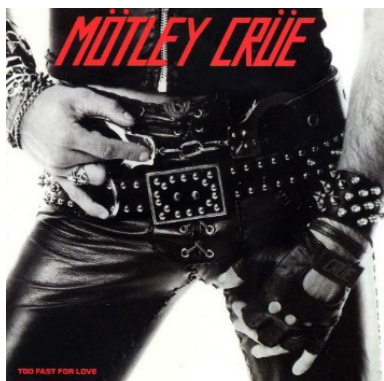
Fanouška tvrdé hudby zajisté poznáte na první pohled. Oblečení si většinou stylizuje do tmavých barev, a společně s dalšími typickými doplňky nemusí působit zrovna přátelsky. Dodnes si pamatuji vyděšené pohledy nevinných cestujících ostravské tramvaje v den festivalu Ostrava v plamenech. Tramvaj byla nacpaná k prasknutí a po vystoupení na dané zastávce se z tramvaje vynořil roj černých triček a plášťů, vysokých kožených bot a šílených vizáží.

2.2.1. Kůže

Zatímco první kapely, jako Black Sabbath, začínaly ještě v éře „zvonáčů“ (viz koncert California Jam 1974), skutečný původ dnešního vzhledu metalistů bychom měli hledat u kultury motorkářů.

Za prvního představitele koženého vzhledu je považován frontman skupiny Judas Priest Rob Halford. V roce 1978 přijel na jeviště celý v kožené motorkářské výstroji na motorce Harley-Davidson. Brzy poté jej fanoušci po celém světě následovali. Překvapivě nebyla tato metalová kultura úzkých kožených kalhot a kožených bičků asociována s homosexualitou, i přes skutečnost, že se Rob Halford později stal prvním otevřeným gay zpěvákem této komunity.[18]

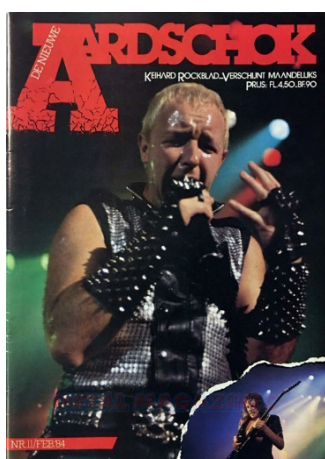
Typicky oděného metalistu v kožených doplňcích můžeme najít na debutové desce skupiny Mötley Crüe „Too Fast for Love“. Jedná se o metalový ekvivalent desky skupiny Rolling Stones „Sticky Fingers“, jejíž obal navrhl Andy Warhol.[10]

Obr. 23: Obal desky Sticky Fingers

Obr. 24: Obal desky Too Fast for Love

Obr. 25: Obálka časopisu Aardschok s Robem Halfordem

Obr. 26: Obálka časopisu Creem s Robem Halfordem

2.2.2. Černé tričko s potiskem

Tričko se jako takové stalo součástí běžné módy v průběhu 50. let. Předtím bylo nemyslitelné, aby bylo tričko nošeno jinak než jako spodní část oděvu (např. pod košili). Takové tričko může říci o člověku, který ho nosí, mnoho – bývají často potištěné ilustracemi, které mohou symbolizovat různé názory.[19]

První koncertní trička si fanoušci tvořili sami. Kapely a hudební společnosti si trendu poměrně rychle všimly a rozhodly se na tom vydělávat. Začaly rychle vymýšlet nové designy a záměrně zvedat ceny na úkor fanoušků. Často se na tričku objeví pouze logo kapely, případně ilustrace z obalu desky. Některé kapely však svá trička promýšlejí a vytvářejí zajímavé, často kontroverzní, designy.

Náš oblíbený zpěvák, kapela nebo píseň je součástí naší identity. Dnes již skoro každý vidí, co posloucháte na Spotify (služba, která nabízí streamování hudby). Na Facebooku „postujete“ své oblíbené kousky a přidáváte fotografie z koncertů, kterých jste se zúčastnili. Na internetu vytváříme naši osobní značku (personal brand). Před sociálními sítěmi byste si prostě oblékli koncertní tričko vaší oblíbené kapely a učinili tím to samé.

Pro mnohé fanoušky mají trička i sběratelskou hodnotu. Vzácné kousky se dnes prodávají za poměrně vysoké částky.

Obr. 27: Koncertní tričko turné The End

Obr. 28: Tričko skupiny Down

Obr. 29: Tričko k albu Killers skupiny Iron Maiden

Obr. 30: Tričko skupiny System of a Down

2.2.3. Nášivky

Nášivky (nebo také nažehlovačky) jsou společně s koncertními tričky „živým“ nástrojem marketingu hudebních skupin. Lidé nosí reklamu na svou oblíbenou kapelu na svých bedrech nebo zádech. Nášivky často seženete ve stáncích, které se nezabývají oficiálním merchem, a kapela tedy do jejich výroby nemusí investovat. Samozřejmě se stále můžeme setkat i s fanoušky, kteří si nášivky vytvářejí doma. Stávají se tedy levnou propagací daného interpreta.

Obr. 31: Nášivka Iron Maiden

Obr. 32: Nášivka Arakain

Opět je zde paralela s motorkářskou kulturou, která své bundy také hojně zdobí nášivkami. Nášivek existují různé druhy i velikosti. Často je na nich zobrazováno pouze logo kapely. U těch propracovanějších najdeme vyšité album kapely i s ilustracemi.

Obr. 33: Fanoušci v bundách a nášivkami

2.2.4. Make-up

Pokud by černé tričko, džínová bunda s nášivkami a kožené doplňky s hroty nebyly pro efekt děsivosti dostačující, rozhodla se velká část fanoušků a kapel oddávat i bizarnímu líčení. Sama jsem to na metalovém festivalu zažila a vím, že si stánky provozující tzv. Face painting (malování na obličej) mohou dobře vydělat. Určitě se vám vybaví pomalované tváře členů kapely Kiss. Kiss si díky make-upu vytvořili nezapomenutelnou image a dokonalý brand kapely.

Obr. 34: Členové kapely Kiss

U metalového make-upu se setkáváme s pojmem Corpse paint (corpse – mrtvola). Interpreti se většinou snaží vypadat co nejvíce „neživě“. Obličej je pokryt bílou barvou a okolí očí a často i úst je tmavé. Nejčastěji se takto stylizují kapely řadící se k Death metalu. Jejich fanoušci je pak často následují. Kapely si tímto budují svůj vlastní vizuální styl a poznávací značku. Dnes musíte být velmi originální, abyste byli zapamatovatelní.

Zpěvák skupiny Avatar se stylizuje do duševně nemocného klauna. Celá image kapely (včetně loga a obalů desek) a jejich živých vystoupení je pak poddána tomuto faktu. Podobně fungují i skupiny Powerwolf, Ghost a mnoho dalších.

Některé kapely se nošení make-upu vyhýbají a radši pro svou image zvolí masky. Členové skupiny se stylizují do různých rolí a dle toho volí své kostýmy. Není těžké si vzpomenout na kapelu Lordi, která v roce 2009 vyhrála soutěž Eurovision Song Contest, oblečená v hrůzu nahánějících gumových kostýmech. Další známou kapelou, která své koncerty odehraje v maskách, jsou například Slipknot. Na české scéně najdeme skupinu Dymytry, která své masky získala z dílny Národního divadla.

Obr. 35: Členové kapely Dymytry

Obr. 36: Členové kapely Avatar

2.3. Vizuální prezentace

Tuto část věnuji popisu grafických značek a propagačních znaků většiny metalových interpretů.

2.3.1. Logo

Loga metalových kapel přešla od prvního halucinacemi inspirovaného loga Black Sabbath velkým vývojem. Čím více byla hudba rychlejší a agresivnější, tím více byla odlišná i podoba metalových log. Někdy se mohou zdát nevkusné nebo kýčovitě. Je potřeba ale uznat, že metalová loga mají velmi jednoznačný význam. Dá se lehce poznat, jaký typ hudby se za logem skrývá.

„Thrash metalové kapely jako Metallica a Slayer přijaly loga s rovnými a ostrými hranami, aby odj rážely pevnou a kontrolovanou povahu hudby. Death metalové kapely – které se obvykle zaměřují na témata jako násilí, náboženství, a samozřejmě, smrt – mají tendenci začlenit tato témata do log, která obsahují věci jako kapání krve, orgány, oddělené končetiny a lebky. Loga spojená s Black metalem, který má své kořeny v hluboce anti křesťanských pohledech, jsou často dekorativní, symetrická a odvozená od zaoblených tvarů secese.“ [20]

Obr. 37: Logo Behemoth

Obr. 38: Logo Slayer

Lomené písmo

Lomené písmové tvary se poprvé objevují již v 11. století v Anglii, a to před samotným zrodem gotického slohu v architektuře, se kterým je lomené písmo spojováno. Charakteristické jsou pro ně hranaté, ostré a štíhlé tvary. Jsou úspornější než široké tvary dosud používaných písem. Dochází ke „ztemnění“ sazby.[21] V patnáctém století vynalézá Johannes Gutenberg knihtisk. Pro odlití písmových liter se Gutenberg inspiroval právě u gotické Textury. Odléval několik tvarů písmen (jelikož písař nikdy nenapsal stejný znak identicky). První tisky měly tedy podobu lomených písmem.

Jak se tedy lomené písmo dostalo do metalové kultury? Lomené písmo je jen jedním z příkladů převzetí německých vzorů a symbolů do metalové identity (dalším je třeba diakritické znaménko umlaut – ö). Při nástupu nacistů před 2. světovou válkou bylo lomené písmo, konkrétně německá Fraktura, považováno za symbol německé národní identity. Najdeme zde asociaci i se samotným Adolfem Hitlerem (obálka knihy Mein Kampf). Paradoxně bylo lomené písmo v průběhu nacismu označeno za židovské.[22]

Po druhé světové válce je lomené písmo spojováno právě s nacistickým násilím, nenávisť a válkou. Inspirací pro mnohé metalové skupiny se stává německá válečná historie. Prvními, kdo na obalu své desky lomené písmo použili, byli Black Sabbath. Nejznámější je logo AC/DC navržené Gerhatem Huertou. [11]

Následují je další kapely, hudební festivaly a vydavatelství. I dnes je tento trend u mnohých kapel stále v módě.

Obr. 39: Logo AC/DC

Obr. 40: Logo Cryptic Brood

Nečitelnost

Mezi fanoušky panuje rčení: „Čím nečitelnější je logo, tím tvrdší je to kapela.“. Extrémní loga jsou uměleckým odrazem metalové hudby a kultury. Nečitelnost ovšem k marketingovým účelům příliš neprospívá.

Přesvědčit se o jejich nefunkčnosti můžeme na plakátech metalových festivalů např. českého festivalu Obscene Extreme. Loga se na plakátu bijí, berou si místo i důraz. Jen opravdový fanoušek pozná, zda se jeho kapela na plakátu nachází.

Obr. 41: Logo Rooting Christ

Obr. 42: Plakát festivalu Obscene extreme

Christophe Szpajdel

Christophe Szpajdel je autorem více než 7 000 metalových log. Je to belgický ilustrátor a kaligraf, který stvořil známá loga pro mnohé metalové kapely. Pracoval ovšem i pro Foo Fighters nebo Rihannu. Sám sebe považuje za „Lord of the Logos“ (v překladu Pána všech log). [24] Často pracuje právě s lomenými typy písem. S tvary těchto písem si vyloženě hraje. Všechny jeho návrhy jsou precizní, symetrické a vytvářejí vizuální harmonii. [23]

Szpajdel je zajímavá figura v metalové grafické komunitě a osobně jeho práce považuji za ty povedenější z metalové kultury. Sám Szpajdel je odpůrcem přeháněného používání symbolů (pentagramů a obrácených křížů) v metalových značkách. Pozoruhodné jsou i jeho loga korporátních společností, titulů knih nebo filmů přetvořená do metalového vizuálu.

Obr. 43: Upravená loga festivalu Coachella

Obr. 44: Loga metalových skupin vytvořená Szpajdelem

2.3.2. Maskoti

Tak, jako si některé kapely budují image na make-upu nebo kostýmech, jiné pro stejný účel využívají maskoty. Ti se pak stávají součástí živých vystoupení, objevují se na obalech desek nebo na oficiálním merchandise. Jedná se o stejnou poznávací značku kapely jako její logo.

Obr. 45: Maskot skupiny Black Sabbath

Obr. 46: Maskot skupiny Motorhead

Eddie the Head

Bezpochyby nejznámějším metalovým maskotem je Eddie skupiny Iron Maiden. Eddie prošel za 40 let existence kapely značným vývojem. Poprvé byl zobrazen na debutovém albu kapely vytvořeném ilustrátorem Derekem Riggssem. Objevil se na všech obalech alb a kapela jej umísťuje snad na všechny svůj merchandise. Najdeme jej i na oficiálním letadle kapely Ed Force One. Je součástí živých vystoupení. Na jevišti se objevil již jako faraon nebo v kostýmu vojáka a někdy je před zraky diváků popraven.[24]

Obr. 47: Letadlo skupiny Iron Maiden

Obr. 48: Obal desky Killers

Vic Rattlehead

Dalším známým maskotem je Vic Rattlehead skupiny Megadeth. Na první pohled se může zdát podobný Eddiemu, neboť se také jedná o „neživou“ bytost s lidskými vlastnostmi. Vic Rattlehead má ale trochu jiný a zajímavější význam. Má symbolizovat rčení „See no evil, Hear no evil, Speak no evil“ (v překladu neposlouchej zlo, nedívej se na zlo, neříkej zlo). Vic má ústa napevno zavřená, přes oči má kovový plát a uši má zašpuntované kovovými kolíky. Podobně jako Eddie se i Vic objevuje na koncertech, obalech a merchi. Maskot je většinou stylizován do podoby kostlivce nebo, jako na poslední desce, do podoby kyborga.[25]

Obr. 49: Obal desky Dystopia

Obr. 50: Obal desky Peace sells...
But who's buying?

2.3.3. Ilustrace

Dalším důležitý element, vedle metalových log, tvoří metalová ilustrace. Horrorová – apokalyptická ilustrace dominuje většině Heavy metalových alb nebo plakátům k hudebních událostí. Heavy metalem inspirovaná ilustrace vyvolává emoce – agresi, znechucení, strach nebo úzkost. Upozorňuje na extrémní aspekty lidského vědomí. Autoři často zobrazují vlastní temné světy a snaží se v divákovi vyvolat reakci.

Mezi nejnámější autory patří Joe Petagno (práce pro Motorhead nebo Led Zeppelin), již zmiňovaný Derek Riggs (Iron Maiden) nebo Mark Riddick.

Barhull Marta

Mezi mé oblíbené autory patří Barhull Marta. Umělec z Indonésie tvoří abstraktní ilustrace, které i svou jednoduchostí jsou schopny vytvořit metalovou atmosféru. Ve své tvorbě kombinuje práci s akrylem a digitální tvorbu. Práce jsou nejčastěji inspirované hororovou tematikou.

Obr. 51: Obal desky Lamentations of the flesh bound

Obr. 52: Obal desky Rasen

František Štorm

Tento „renesanční“ člověk je schopen si pro svou blackmetalovou kapelu Master's Hammer vytvořit vše od obalu desky a její typografie po scénické řešení živých koncertů. Dle svých vlastních slov z rozhovoru pro časopis Font ve svých ilustracích zobrazuje svůj vlastní vnitřní svět. Jeho práce působí magickým a strašidelným dojmem a jsou natolik detailní, že se na ně nemůžete přestat dívat.

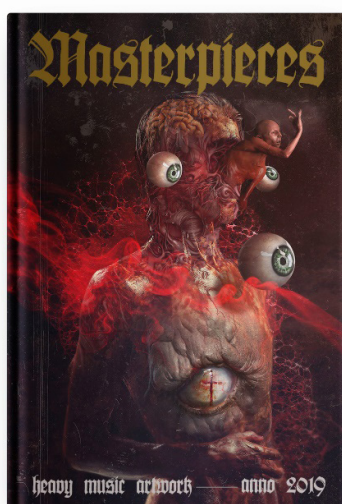
Obr. 53: Malba Rozhovor
ve zkušebně

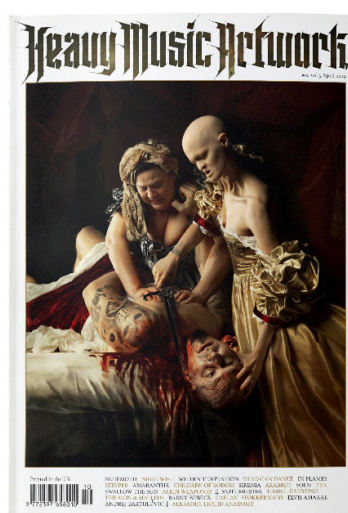
Obr. 54: Linoryt Totémové hlavy II.

Metal Music Artworks

Při zpracování rešerše jsem narazila na zajímavou platformu Metal Music Artwork, která se věnuje rozšiřování porozumění o metalové kultuře. Spojuje hudební vydavatelství a kapely s ilustrátory a grafiky. Vydává čtvrtletní magazín s nejlepšími obaly desek a nejpropracovanějšími ilustracemi. Mimo to vydává i publikace, ve kterých shrnuje tvorbu metalových grafiků. Na stránce nalezneme i zajímavé články o metalové kultuře a její vizuální historii.

Obr. 55: Obálka publikace
Masterpieces

Obr. 56: Obálka magazínu
Heavy Music Artwork

2.4. Gesta

2.4.1. Devil's Horns

Pěst se zdviženým ukazováčkem a malíčkem je typickým znakem metalových fanoušků. V češtině pro něj máme několik názvů: ďáblový roh, kozí roh, pěst smrti, satanův pozdrav, nebo oblíbený – paroháč. Vztyčením rohů projevují fanoušci úctu kapele hrající na pódiu.[26]

Populizátorem gesta je Ronnie James Dio. Začal gesto používat poté, co nahradil zpěváka Ozzyho Osbournea v Black Sabbath. Podle svých vlastních slov převzal znak od své italské babičky. [27] Ta se díky své pověrčivosti snažila gestem ochránit svou rodinu od zlé moci a užívala jej často. Maloik (italsky Malocchio), neboli Zlé oko (anglicky Devil's eye), je gesto velmi populární v Itálii a Asii. Může ochránit před ďáblem samotným, neštěstím a hříchem. Nebo naopak může na člověka, na kterého je gesto mířeno, přinést zranění nebo smůlu.[28]

S paroháčem se nesetkáme pouze na metalových koncertech. Můžeme jej najít i na plakátech na hudební události nebo obalech desek. Společnost EMP Merchendasing poskytující e-shop pro fanoušky kapel a filmových sérií užívá „maloik“ ve svém logu.

Obr. 57: Logo společnosti EMP

2.4.2. Headbanging

Pojem Headbanging byl poprvé použit na turné Led Zeppelin v roce 1969. Jedná se o speciální typ pohybu nebo „tance“, při kterém fanoušek agresivně pohybuje hlavou ze strany na stranu. Pohyb je zvláště efektivní, pokud má jeho provozovatel dlouhé vlasy. Provozováním Headbangu ztrácí mozek dominantu nad tělem a fanoušek se stává součástí hudby. Headbanging byl postupně mezi fanoušky představen díky Black Sabbath, Metallice nebo Iron Maiden.[29] Termín „Headbanger“ přímo označuje fanouška rocku nebo metalu.[1]

2.4.3. Moshing

Pokud jste se alespoň jednou stali účastníkem metalového koncertu, určitě jste se setkali se skupinkou zvláště tančících podivínů. Tanečníci tvoří skoro až rituální kruhové kompozice, ve kterých do sebe agresivně strkají. Efekt se zdůrazní, pokud se pod nimi nachází blátivá louže.

Druhů tohoto „tance“ existuje mnoho. Osobně se na českých festivalech nejčastěji stýkám s tzv. Circle pit (právě ono „běhání do kruhu“) anebo Stěnou smrti (z anglického Wall of Death, dvě skupiny účastníků se proti sobě rozeběhnou a navzájem do sebe narazí). Toto chování je ve většině případů podporováno a provokováno kapelou na pódiu. Jsou však kapely, které toto chování odsuzují a snaží se fanoušky uklidnit.[30]

2.4.4. Air Guitar

Hra na neexistující kytaru se stala dalším ikonickým pohybovým prvkem na metalových koncertech a festivalech. Hraní na imaginární nástroj bylo kdysi považováno za mentální poruchu. V dnešním moderním světě ovšem považujeme hru na Air Guitar za sport. Každoročně se pořádá několik soutěží po celém světě. Vítězové národních kol se pak utkají na Mistrovství světa ve hře na Air Guitar. Hru na imaginární nástroje zpopularizoval nejspíše zpěvák Joe Cocker, který na festivalu Woodstock předstíral hru na klávesy i kytaru.[31]

Obr. 58: Logo Air guitar World Championships

3. HUDEBNÍ FESTIVALY

Hudební festival je událost zaměřená na živá vystoupení interpretů, bohatý doprovodný (kulturně-umělecký) program a setkávání lidí se společným zájmem (společným oblíbeným žánrem). Festivaly bývají zpravidla zaměřené na určitý žánr (Wacken, Tomorrowland), ale multižánrové festivaly (Reading, Colours of Ostrava) získávají stále větší popularitu. Setkáme se s hudebními festivaly jednodenními, ale i těmi trvajícím celý týden. Také můžeme být návštěvníkem tzv. open-air festivalu, nebo naopak festivalu indoor – tedy odehrávajícího se v hale nebo na stadionu.[32]

Existuje mnoho důvodů, proč lidé jezdí na festivaly. Například pro zážitky s přáteli, aby se potkali se skupinou podobně smýšlejících lidí nebo aby viděli své oblíbené interprety naživo. Pro mnoho fanoušků se již účast na určitém festivalu stala skoro každoroční „povinností“. Na metalových festivalech se často setkávám s lidmi, kteří se festivalu zúčastní již po několikáté v řadě. Pro tyto lidi je účast na festivalu něco jako každoroční letní (někdy i rodinná) dovolená.

O popis a dělení festivalů se již ve svých závěrečných pracích zasloužili mí bývalí spolužáci. Rozhodla jsem se tedy věnovat tuto část řešerši zajímavých hudebních událostí a zaměřit se na jejich vizuální identitu. Pro účely praktické části řešerši zaměřuji na rockové a metalové festivaly.

Každý hudební festival disponuje svou vlastní vizuální identitou. Ta však musí být dostatečně adaptabilní, aby pokryla širokou škálu výrobků – obrovských billboardů a plakátů, komunikaci na sociálních sítích a tvorbu merchandise, až po malé festivalové pásky. Samozřejmě branding festivalu není pouze o designu a vizuální identitě. Festivaly se mezi lidmi šíří i na základě jejich „pověsti“. Většinou se o to zaslouhuje přátelské vystupování organizátorů, bezproblémový průběh, skvělá atmosféra a široký doprovodný program. Vizuální identita metalových a rockových festivalů je, až na výjimky, obdobná. Všichni pracují s podobnými prvky (ilustrace) a tématy (horror). Shrnují tak všechno, čím je tento hudební žánr charakteristický.

3.1. Evropa

Evropské metalové a rockové festivaly představují špičku tohoto žánru po celém světě. Každoročně bývají různými magazíny nebo společnostmi sestavovány žebříčky nejlepších metalových hudebních událostí a evropské festivaly obsazují naprostou většinu příček. Mezi ty nejznámější patří Heavy Music Awards a Loudwire Music Awards.

Obr. 59: Logo Heavy Music Awards

Obr. 60: Logo Loudwire Music Awards

3.1.1. Wacken, Německo

Každý metalový fanoušek po celém světě touží alespoň jednou za život projít branami festivalu Wacken Open Air. Jedná se o nejznámější evropský hudební festival zaměřený na „tvrdou“ hudbu. Důkazem může být i fakt, že byl vyprodán již 15krát v řadě, a to dokonce necelých 21 hodin od spuštění prodeje vstupenek. Wacken ročně pojme 75 000 platících návštěvníků.

Wacken je malé farmářské městečko na severu Německa. Je také rodištěm zakladatelů festivalu, kteří se v roce 1990 dohodli, že uspořádají koncert svých kapel na poli za městem. Prvního ročníku se zúčastnilo pouze 800 lidí.[33]

I přes všechnu slávu a velikost festivalu mne překvapila kvalita plakátů a vizuální identity. Hlavním prvkem vizuálu je stylizovaná rohatá býčí lebka (farmářská historie města). Ta provází W:O:A (oficiální zkratka festivalu) již od svého vzniku. Plakáty jsou přehlčené logy všech kapel. Chápu, že to k těmto hudebním událostem patří, ale i tak existují způsoby, jak loga na plakátě pročistit. Pokud bych pověst W:O:A neznala, jejich vizuál by mne spíše nezaujal. Zapadají tak mezi většinu menších hudebních festivalů. Mimo plakáty však Wacken nabízí zajímavý merchandise (který se nese v duchu Fairtrade) i poměrně úspěšný YouTube kanál a platformu Wacken TV.

Obr. 61: Logo Wacken 2020

Obr. 62: Plakát Wacken 2017

Pořadatelé komunikují velmi přátelským, a přesto profesionálním způsobem. Každoročně vyřadí až 1 800 lístků, které darují obyvatelům města Wacken. Snaží se co nejvíce usnadnit přístup pro handicapované fanoušky a podpořit životní prostředí ekologickými kroky v rámci festivalu.

Obr. 63: Ukázka stage design Wacken

3.1.2. Tuska, Finsko

Tuska (v překladu z finštiny bolest, agónie, muka) je třídenní festival, který se koná na začátku léta v Helsinkách.[34] Festival se od svého počátku v roce 1998 již několikrát stěhoval a momentálně je pořádán na okraji Helsinek v prostorách bývalé elektrárny Suvilahti. Dnes již nefunkční industriální areál Suvihalti byl renovován na uměleckou kolonii a slouží k pořádání různých kulturních akcí. V Česku můžeme podobný areál najít v Ostravě v Dolních Vítkovicích (místo konání festivalů Colours of Ostrava a Ostrava v plamenech).[35]

Obr. 64: Logo Tuska 2019

Obr. 65: Ukázka vizuálu z roku 2018

Tuska upoutala mou pozornost svým vizuálním zpracováním. Když jsem poprvé viděla vizuál pro rok 2018, byl to pro mne důkaz, že metal může vypadat i jinak než jako přeplácané a tmavé plakáty. Čitelný logotyp je většinou zasazen do fotografie/ilustrace. Pro rok 2018 to byla fotografická koláž odlétajících vran na světle béžovém pozadí. Společně s červenou doplňkovou typografií to vytvořilo ideální atmosféru, která je pro metalové sešlosti tak typická.

Jelikož se jedná o mezinárodní festival, který se nachází v srdci Finska, musí komunikovat v několika jazykových mutacích. Mimo finštinu je to samozřejmě angličtina. Tuska díky své poloze zaměřuje své síly i na ruské fanoušky. Pro ně vznikají mutace téměř všech plakátů v azbuce.

Obr. 66: Ukázka příspěvků pro sociální sítě 2019

Obr. 67: Ukázka příspěvků pro sociální sítě 2020

3.1.3. Bloodstock, Anglie

Bloodstock Open Air se odehrává již od roku 2001 v anglickém hrabství Derbyshire. Původně začínal jako indoor festival v hale. Od roku 2005 je pořádán jako open-air, což mu umožňuje používat zkratku BOA (Bloodstock Open Air).[36] Ta se nachází v logu a používá se v běžné komunikaci. Je často uváděn v žebříčcích nejlepších hudebních festivalů.

Festival již od svého vzniku provází maskot jakési rohaté smrtky. Objevuje se v různých variacích na plakátech i v samotném logu. Zpracováním plakátů se řadí mezi tradiční festivaly. I přesto, že plakáty obsahují loga kapel, působí poměrně uspořádaně. To je přesně ten řád, který chybí například festivalu Wacken. Nejlépe na mne zapůsobil plakát z roku 2017, kde postava smrtky vystupuje z temnoty. Dobrý dojem udělaly i webové stránky, které jsou velmi přehledné a esteticky zajímavé. Podobně, jako Wacken, tento festival nabízí platformu Bloodstock TV a mnoho doprovodných akcí.

Obr. 68: Logo BOA 2019

Obr. 69: Plakát BOA 2017

Obr. 70: Plakát BOA 2020

3.1.4. Roadburn, Nizozemí

Festival Roadburn je pořádán již od roku 1999 v Nizozemském městě Tillburg. Oproti ostatním slavným událostem zavítá na Roadburn „pouze“ kolem 4 000 fanoušků denně.[37] I přesto, že se jedná o menší festival, řadí se v žebříčcích k nejlepším metalovým festivalům a v této kategorii je nominován i na Metal Music Awards 2020. Festival je převážně tvořen s pomocí lokální komunity města Tillburg. Na Roadburn se můžeme setkat s širokou nabídkou metalových, alternativních a experimentálních žánrů.

Od roku 2017 tvoří základ vizuálu jednoduché logo a netradiční barevnost. Ta je, v porovnání s ostatními metalovými festivaly, velmi pestrá. V roce 2019 byly hlavním prvkem vizuálu secesí a fantasy inspirované ilustrace. Typografie je jednoduchá a klidná. Překvapivě se na plakátu nenachází žádná loga skupin. Vizuální stránka odpovídá žánrům, na které se festival zaměřuje.

Obr. 71: Série plakátů pro Roadburn 2019

3.2. Amerika

I přesto, že se největší festivalová metalová scéna soustřeďuje na Evropu, nemusí to nutně znamenat, že by nám ostatní kontinenty neměly co nabídnout. V samotných USA můžeme navštívit podobných sešlostí několik. Mezi ně patří například Full Terror Assault (Illinois), Berserker (Michigan), Migration (Pittsburgh), Rocklahoma (Oklahoma).

3.2.1. Migration Fest, USA

Tato hudební událost slouží převážně jako propagace hudebních agentur 20 Buck Spin a Gilead Media a jejich interpretů a odehrává se pouze jednou za dva roky. Právě tyto společnosti se proslavily po USA propagací provokativního umění – temné a tvrdé hudby. Samy se označují za přehlídku toho nejlepšího ze současného amerického „undergroundu“.[38]

Festival mne zaujal především ilustracemi, které tvoří hlavní prvek vizuálu. V letech 2016 a 2018 se jednalo o poměrně velmi propracované ilustrace se skrytými symboly metalové hudby. Logotyp Migration je tvořen lomeným písmem a jednoduše doplňuje vizuál.

Kresba z roku 2018 pravděpodobně odkazuje na místo konání události. Tou se provokativně stal katolický kostelík z 18. století nedaleko města Pittsburgh. Dnes je areál přestavěn právě pro konání podobných kulturních akcí.

Obr. 72: Ukázka vizuálu z roku 2018

Obr. 73: Ilustrace vizuálu z roku 2016

3.2.2. Rocklahoma, USA

Festival Rocklahoma se koná každoročně o Memorial Day Weekend (v překladu Den obětí války). Na festivalu vystupují převážně domácí hudební interpreti. Objevily se zde ovšem i zahraniční kapely, jako např. němečtí Scorpions nebo švédští Avataři.[39]

Po vizuální stránce bychom asi jen velmi těžce hledali něco více „američtějšího“. Má to samozřejmě své opodstatnění. Doba konání festivalu je důležitým americkým svátkem.

Ještě v roce 2018 byl logotyp Rocklahoma tvořen toskánským písmem s odkazem na divoký západ. Logotyp leží uprostřed amerických vlajek. Korunu všemu dává symbol orla nad logotypem. Celý vizuál využívá převážně barvy americké trikolory a je doplněn nespočtem amerických hvězd. Není tedy vůbec divu, že ročně přiláká až 100 000 amerických patriotů. Přijde mi zajímavé pozorovat na trhu s metalovými festivaly takto odlišný a národní vizuál.

Obr. 74: Logo Rocklahoma

Obr. 75: Plakát Rocklahoma 2018

3.3. Asie

To, že je metalová kultura opravdu globální záležitostí, může dokázat i řada festivalů z Asie. Těch se na tomto kontinentu také odehrává poměrně velké množství.

3.3.1. Pulp Summer Slam, Filipíny

Pulp Summer Slam je největším a nejdéle trvajícím metalovým hudebním svátkem v jihovýchodní Asii. Již skoro 20 let přináší přehlídku lokální hudební scény a představuje v Asii i světové legendy. V minulých ročnících festivalu dominovaly kapely jako Slayer nebo Behemoth.[40]

Vizuální stránka festivalu však vůbec není jednotná. Logotyp i typografie se rok od roku mění. Festival doprovází pokaždé zajímavě zpracované plakáty. Některé z nich (pro rok 2010) ve mne evokují spíše filmový plakát. V posledních letech se stal důležitým prvkem ústřední „kruhový“ motiv a podobná barevnost. Plakáty se tedy stávají jediným prvkem, jež drží design jednotlivých ročníků trochu pohromadě.

Obr. 76: Plakát PSS z roku 2010

Obr. 77: Plakát PSS z roku 2019

3.4. Česká republika a Slovensko

3.4.1. Brutal Assault, Josefov

Pestrý výběr interpretů, unikátní prostory a kvalitní vizuální komunikace – to vše jsou důvody, proč Brutal Assault tvoří špičku českých metalových svátků. Festival je často uváděn v žebříčcích nejlepších evropských hudebních událostí.[41]

Festival se koná v Pevnosti Josefov v Jaroměři. Tento rozsáhlý objekt jsem měla možnost navštívit a mohu potvrdit, že se jedná o velmi zajímavé prostory. Věřím, že atmosféra metalového festivalu zde musí být jedinečná. V rámci akce „BA sobě“ fanoušci festivalu pevnost z 18. století rekonstruují a vytvářejí tak nové prostory pro konání festivalu.[42]

Organizátoři se snaží pro svých 23 000 fanoušků vytvořit různorodý line-up. Zajímají se tedy o mladé talenty a o kapely, které se běžně na festivalech nevyskytují. Nezaměřují se však pouze na hudbu. Návštěvníkům festivalu připravují i pestrý doprovodný program, jež tvoří platforma pro rozhovory a diskuse s hudebníky. Snaží se poskytnout kvalitní gastro servis a tvoří jej tak, aby si fanoušci mohli vyzkoušet jídlo z celého světa. Hladový fanoušek tedy dostane šanci zaplnit žaludek i jinými pokrmy, než je klobása a pivo.

Obr. 78: Logo Brutal Assault

Obr. 79: Plakát BA z roku 2019

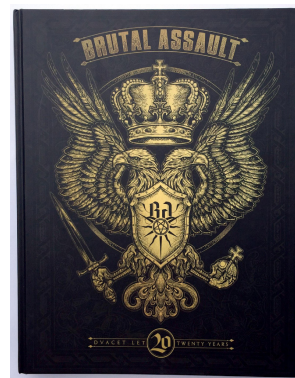
Příjemně mne překvapilo, že na festivalu můžeme najít i nejednu uměleckou výstavu. Již tradičně je to výstava Art-Brut-All (která byla prezentována i v pražském DOXu). Pro poslední ročník pořadatelé uspořádali i výstavu Christophera Szpajdela.

Velmi oceňuji kvalitu vizuální komunikace a identity. Plakátům dominuje vždy zajímavá ilustrace, většinou s okultistickým nebo podobně děsivým tématem. Jinak jsou převážně čisté, jednoduché

a čitelné. Nekombinují zde loga všech kapel, jako je tomu například u Wackenu. I tak kapely dostávají svůj vlastní prostor a myslím si, že tím získají více, než kdyby organizátory nutili zde aplikovat své logo.

Obr. 80: Ukázka design edice merchandise BA

Obr. 81: Kniha BA 20 let

3.4.2. Gothoom, Revištské Podzámčí

Festival se odehrává již desátým rokem. Za svou existenci několikrát změnil lokaci. Momentálně jej najdeme v areálu Drevenice pod hradem Revište. Jedná se zřejmě o největší slovenskou hudební událost orientovanou na tento žánr. [43]

Gothoom pracuje od svého vzniku s logotypem tvořeným lomeným písmem. Konkrétní podobu získal až v roce 2017. Plakáty se podobají plakátům českých festivalů Metalfest a Masters of Rock. Na rozdíl od nich však na své podobě stále pracují a každý ročník tak získává svou vlastní identitu v rozdílné barevnosti nebo ilustraci. Vizuál ovšem není úplně sjednocen, což lze vidět například na webu nebo na sociálních sítích, kde je používáno několik různých fontů.

Obr. 82: Plakát Gothoom z roku 2018

Obr. 83: Plakát Gothoom z roku 2020

3.4.3. Metalfest, Plzeň

Mezinárodní série festivalů Metalfest má své zastoupení i v České republice. Počátky leží v Rakousku. Odehrával se např. i v Chorvatsku, Polsku a Německu. Nepodařilo se mi získat více informací, ale ve většině zemí již festival není organizován nebo byl přetvořen do jiné podoby. U nás jej můžeme každoročně navštívit v Plzni. V roce 2019 byl po 10 letech existence poprvé zcela vyprodán. Festival je organizován společností Pragokonzert. Ta se v Česku stará o většinu rockových a metalových koncertů i mimo hlavní festivalovou sezónu.[44]

Lochotínský amfiteátr, který je součástí ZOO Plzeň, hostí různé kulturní akce, koncerty i letní kino. Kapacita areálu činí 15 000 lidí. Je zajímavým a ve světě poměrně ojedinělým místem pro konání festivalu.

Hlavním symbolem festivalu je rohatá lebka. Ta byla doplňována vlajkou dané země, aby se festivaly organizačně rozdělily. Typografie a hlavním motivy však všem zůstaly stejné. Česká vizuální identita je podobná té, kterou můžeme vidět u Masters of Rock, je o něco „ukázněnější“. Domnívám se, že má Metalfest v komunikaci také mnoho nevyužitého potenciálu.

Obr. 84: Logo Metalfest open airs 2012

Obr. 85: Plakát Metalfest 2019

3.4.4. Masters of Rock, Vizovice

Festival Masters of Rock se koná již od roku 2003 v areálu likérky Jelínek ve Vizovicích. Je také pořádán společností Pragokonzert. Jedná se o největší rockový open-air v České republice. Na událost se ročně dostaví až 25 000 fanoušků z různých koutů Evropy i světa. Festival má i svou zimní mutaci Winter Masters of Rock. Nebylo by vhodné opomenout Masters of Rock Café, kde se pořádají další akce a koncerty mimo festivalovou sezónu.[45]

Obr. 86: Logo Masters of Rock Café

Obr. 87: plakát Winter Masters of Rock 2018

Po vizuální stránce neprošel festival od svého založení zásadní změnou. Doprovází jej stále stejný „kovový“ logotyp, který svou formu volně mění tak, jak se to pořadatelům hodí. Plakát působí laciným a zbytečně „ukecaným“ dojmem. Nerozumím ani systému umístění log sponzorů. Vizuál je často zbytečně doplněn fotografií interpretů. Ta je většinou velmi nekvalitně ořezaná a nešťastně umístěná.

Obr. 88: Plakát MOR z roku 2018

Obr. 89: Plakát MOR z roku 2005

Veškerá komunikace festivalu i na sociálních sítích by si zasloužila vylepšení. Festival se pyšní svou mezinárodní účastí. Byla jsem avšak sama svědkem toho, že se anglicky na festivalu nedomluvíte. Chybí anglické, případně polské či německé ukazatele a popisky. Jedinou útechou je anglická verze oficiálních stránek.

Obr. 90: Ukázka příspěvků pro sociální sítě

Čeho si na festivalu naopak cením, je kvalita zpracování merchandise. Za poslední roky jsou na nich zobrazeny poměrně kvalitní ilustrace, jejichž autory se mi ovšem nepodařilo dohledat. Nerozumím tomu, proč s nimi festival nepracuje i v dalších částech vizuálu a neobjevují se například na plakátech.

Obr. 91: Festivalové tričko

Obr. 92: Festivalový kelímek

Festival Masters of Rock jsem několikrát sama navštívila. Je to právě důvod, proč tuto bakalářskou práci věnuji hudebním festivalům. Během posledního ročníku jsem posbírala odvahu a svých spoluúčastníků jsem se ptala, zda jim organizace takto vyhovuje. Byla jsem překvapená ze skutečnosti, že stále se opakující line-upy i design jsou pro fanoušky ubíjející.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4. VIZUÁLNÍ IDENTITA HUDEBNÍHO FESTIVALU

Už v té době, kdy jsem navštívila svůj první hudební festival jsem si všímala všech jeho vizuálních prvků a jejich použití na plakátech a sociálních sítích. Sama jsem si je pak snažila zařadit a říkat si, co bych udělala podobně nebo naopak naprosto odlišně a proč. Díky těmto zkušenostem, jsem se rozhodla ve své bakalářské práci zpracovávat vizuální identitu hudebního festivalu.

Rockové a metalové hudební festivaly (a to převážně ty tuzemské) svou vizuální identitu značně zanedbávají. Po poměrně důkladné rešerši chápu, že určité prvky (i přesto, že s nimi nemusím souhlasit) k jejich estetice zkrátka patří. Nedokážu se ovšem vnitřně srovnat s nedokonalou oříznutou fotkou interpretů na plakátech, s nepřehlednou infografikou v areálu, nebo s nedostatečnou komunikací na sociálních sítích. Jsem si vědoma, že si některé festivaly za roky fungování vybudovaly své jméno — tedy jakousi značku a nemají potřebu investovat peníze do grafiky. Stojím si ale za tím, že vizuální identita metalového festivalu si může udržet svou pověst a zároveň být kvalitní a fungovat napříč všemi směry. Tato myšlenka byla od počátku mou hlavní ambicí při tvorbě bakalářské práce.

V průběhu tvorby jsem několikrát vykoučila tím nesprávným směrem, ztratila se, nebo prostě jen až moc přemýšlela nad nesprávnými ideami. Víím, že to k tvorbě patří a je to naprosto přirozené. Snažila jsem se tedy udělat si z širokého okruhu možností ten nejužší a už dále neodbočovat, i když mě to někdy lákalo, prostě začít znovu a znovu.

4.1. Masters of Rock

Úplně poprvé mě napadlo, že bych mohla zpracovávat vizuální identitu hudebního festivalu, když jsem se stala návštěvníkem festivalu Masters of Rock. Tehdy jsem si přímo v areálu všímala nedostatky, které tento festival provází, a přemýšlela nad jejich nápravou. Bylo pro mě jednodušší se chytit existujícího festivalu, než vymýšlet úplně nový, imaginární. Protože jsem Masters několikrát navštívila, byl pro mě jasnou volbou.

O vizuální identitě Masters jsem mluvila už v předešlé kapitole. Nejvíce mě na ní ovšem fascinuje, že za ty roky, co festival existuje, skoro vůbec nezměnil svou podobu. Na plakátě se obmění výčet interpretů, pozadí a datum. Jinak vypadá stále přibližně stejně. Takto Masters pracují s celou svou identitou od sociálních sítí po tiskoviny. Velmi zajímavá je pak vždy nová podoba festivalového pásku a merchandise. Autory těchto kousků organizátoři ovšem neuvádí. Logo festivalu

je pak někdy vytvořeno pouze logotypem a na jiných výstupech je z něj znak, kde jsou litery R a K rozšířeny o symbol blesků. S tím pak organizátoři pracují volně a někdy použijí obě podoby loga hned vedle sebe.

Masters of Rock je svou velikostí a pověstí festival, který svou identitu zřejmě měnit nemusí. Myslím si, že by ji dokonce stačilo jen trochu „omladit“ a „opravit“. Je i na pováženu, jestli by kompletní redesign festivalu spíše neuškodil. To mi ovšem nebrání, abych se na tento problém podívala sama a pokusila se vytvořit takovou identitu, která by pro mě byla zajímavá. Zároveň si tak zkusila, jaké to je řešit tak obtížný úkol jako je vizuální identita hudebního festivalu.

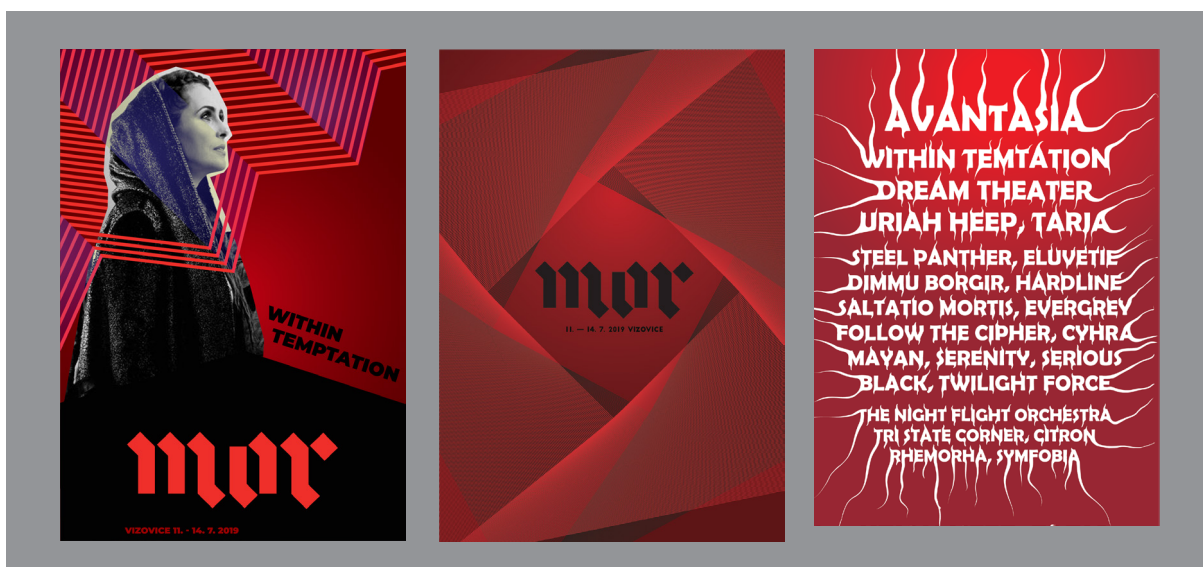

Obr. 93: Plakáty Masters of Rock z let 2003, 2005, 2009, 2015, 2016, 2018

4.2. Myšlenky a návrhy

V úplně prvních návrzích jsem se držela současné estetiky Masters of Rock. Myslela jsem si, že když vyčistím jejich logo a plakáty, že se dopátrám zajímavého a jednoduchého výsledku. Ten mě ale nenadchl a tak jsem se rozhodla začít znovu a tentokrát se držet více vlastních myšlenek.

Ze začátku jsem se uchýlovala ke geometrii. Mnou vytvořený logotyp byl inspirován lomeným písmem a plakáty byly záměrně jednoduché. Myslím si, že kdyby se výsledek více propracoval mohly by z toho vzniknout zajímavé plakáty na jiný event. Věděla jsem ale, že od tohoto žánru se očekává něco více okázalého a šileného. Jako další mě začala zajímat jakási naturalistická deformace písma. Když se to přehnalo, plakát byl trochu nečitelný ale stále pozoruhodný. Tuto myšlenku jsem pak rozpracovávala dále. Pohrávala jsem si s nečitelností a překrýváním jednotlivých prvků.

Obr. 94: První návrhy

4.2.1. Triptych

Nejzajímavější a nejpropracovanější skicou je návrh s pracovním názvem „triptych“. Ve finálním případě se jedná o písmena M, O a R, tvořící zkratku festivalu. Ty tvoří pozadí, které může připomínat abstraktní krajinu. Každý z dotázaných v něm viděl něco jiného a to mě na návrhu fascinovalo nejvíc. Tato podoba plakátu mě z počátku velmi zaujala. Důvodem, proč jsem se v návrhu rozhodla nepokračovat bylo, že jsem nedokázala přijít na způsob, jak jej dále rozvíjet. Vtip se zkratkou MOR fungoval, pouze když byly plakáty umístěny hned vedle sebe a na jiných prostředcích by bylo obtížné s ním pracovat.

Obr. 95: Triptych

4.2.2. Práce s fotografií

Existuje jen velmi skromný počet festivalů, které ve své identitě využívají fotografie. Většina případů se zabývá ilustrací nebo jinými grafickými prvky. Po jedné z konzultací s vedoucím mé práce jsem prozkoumala i tuto možnost tvorby. Nasbírala jsem si na zahradě kořínky a skládala je do kompozic, které jsem následně fotografovala. Snažila jsem se v nich o hru světla a stínu. Následující fotografie jsou pouhými náčrtky a vznikaly v den, kdy se kvůli epidemii koronaviru uzavřela škola. Původně jsem měla totiž pokračovat s prací ve škole, v ateliéru, u kvalitního světla a fotoaparátu. Myslela jsem si, že z nich vytvořím abecedu nebo zajímavé a děsivé prvky na plakát. I přesto, že se mi tento návrh nepovedlo úplně zrealizovat, nemyslím si, že byla tato práce zbytečná. Zařazuji ji zde proto, že mě společně s nastalou situací přivedla na myšlenku fotomontáží.

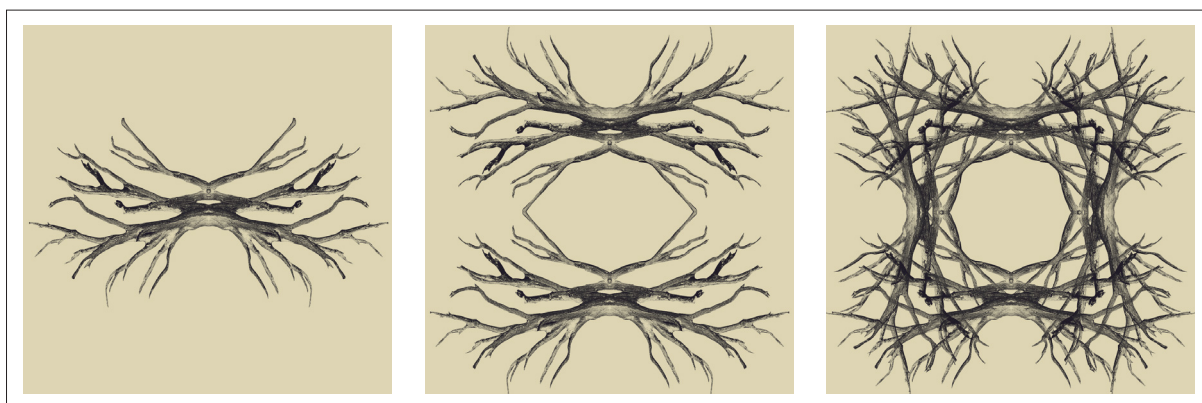

Obr. 96: Fotografie

4.2.3. Stromy a fotomontáž

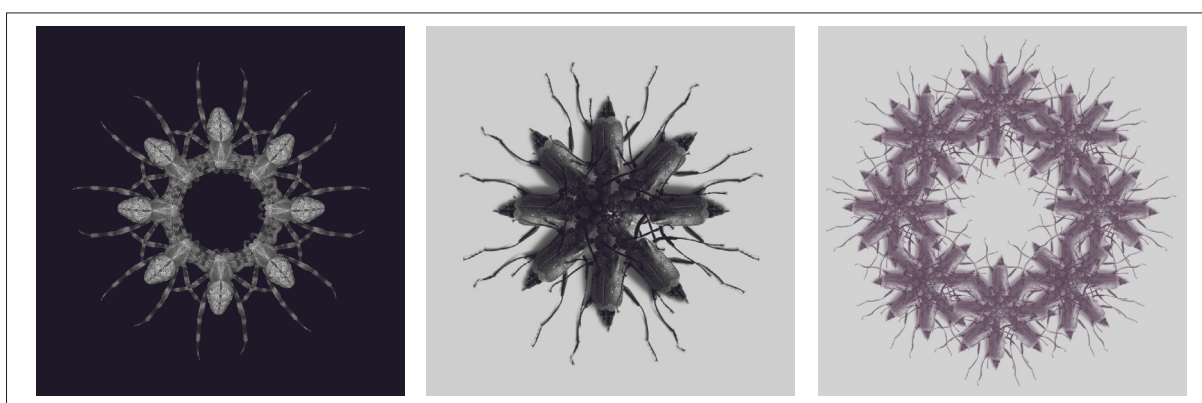
Karanténa mě donutila hledat fotografie online. Ze začátku jsem se uchýlila k free fotobankám jako je Pexels nebo Unsplash. Taktéž jsem si prohlédla vlastní archív fotografií a v neposlední řadě kontaktovala své přátele—fotografy. V mém hledáčku byla hesla jako stromy, větve, kořeny. Nasbírala jsem si celkem slušnou sbírku fotografií a pokoušela se najít cestu jak s nimi pracovat.

U většiny fotografií jsem vystříhla část koruny stromu a tu poté různě natáčela a zrcadlila. Inspirační k tomuto kroku přišla z geometrických ornamentů, které fungovaly na podobném principu. Odstranila jsem z fotografie pozadí a překážející zbytečnosti a nestačila se divit, jak zajímavé kompozice vznikaly. Byla jsem do této tvorby tak zaujatá, že kompozic vzniklo opravdu mnoho, v různých formách. Vždy záleželo na kvalitě fotografie, jak se s výsledkem dalo pracovat. V kompozicích vidím nejen ornamenty ale i různé „tváře“ a objekty.

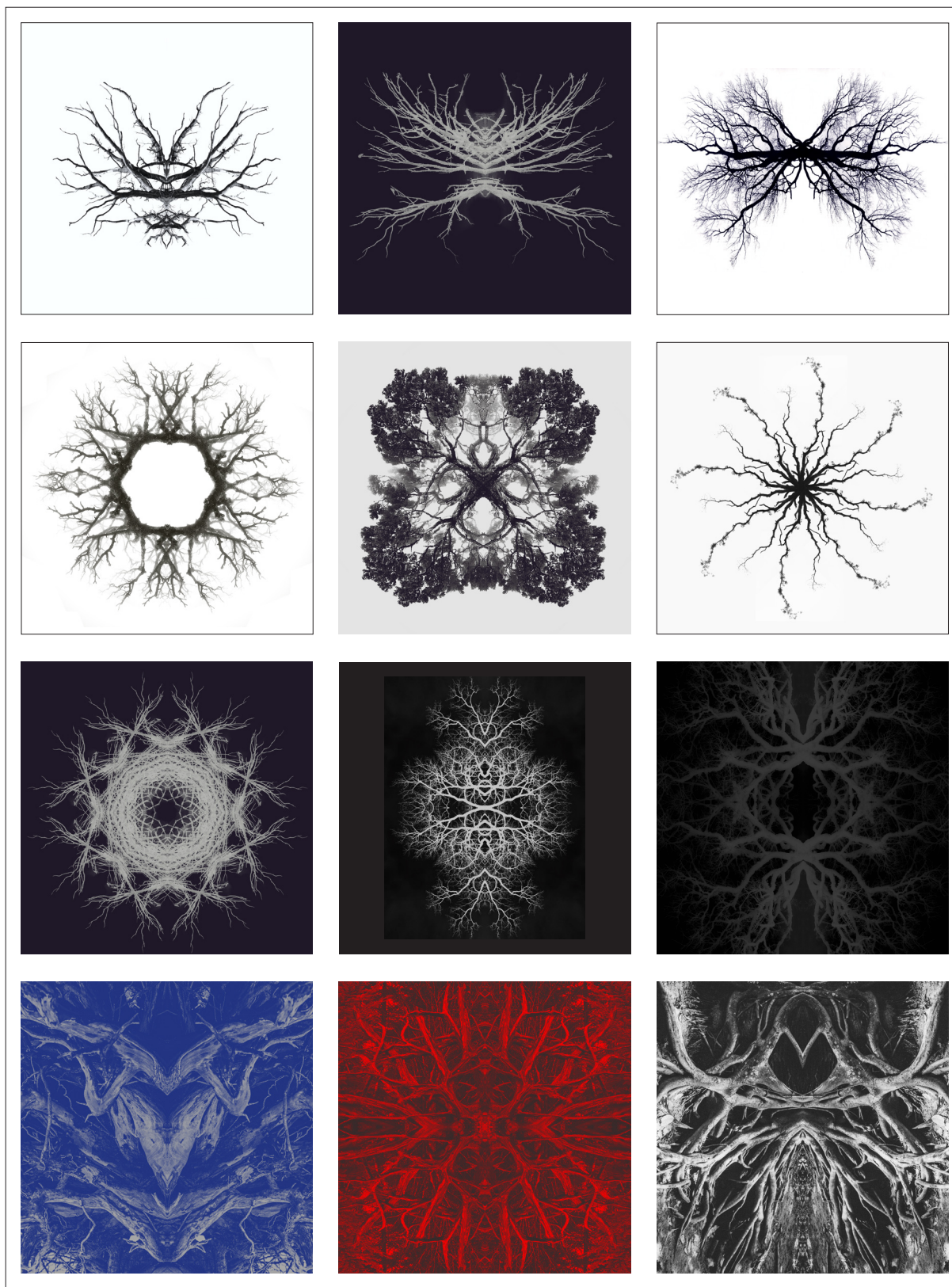

Obr. 97: Postup práce při fotomontáži

Ke tvorbě fotomontáží jsem nepoužívala jen fotografie stromů nebo větví. Pokusila jsem se najít i fotografie hmyzu či jiné havěti, ze kterých mám největší strach. Tento přístup mi přišel zajímavý, rozhodla jsem se ovšem, že při tvorbě identity zůstanu u návrhů se stromy, které byly více propracované. V budoucnu bych ale chtěla možnosti této techniky více prozkoumat.

Obr. 98: Hmyz a jiné objekty

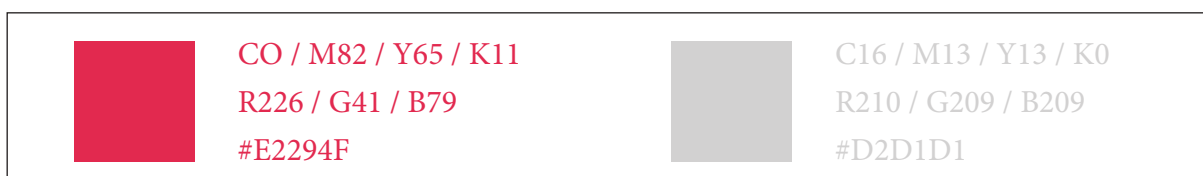

Obr. 99: Část z vytvořených fotomontáží

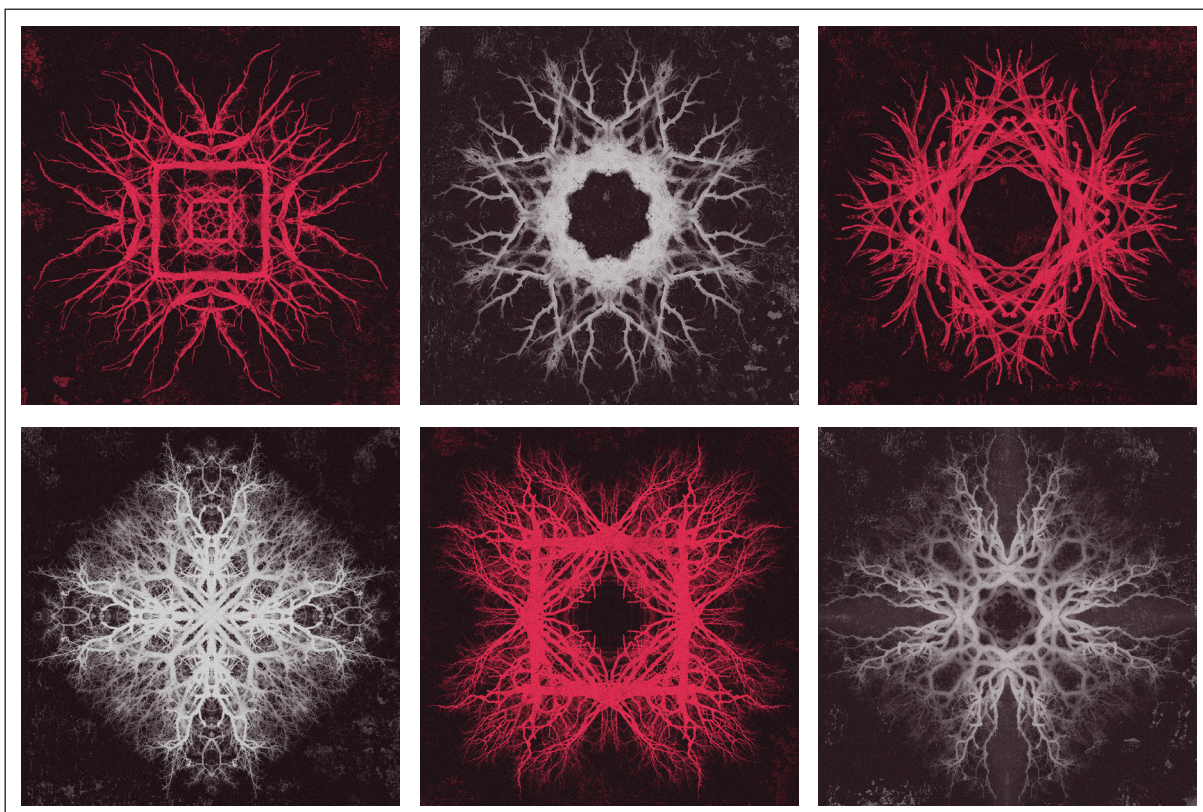
4.3. Hlavní prvky a barevnost

Ze zásoby vytvořených fotomontáží jsem si vybrala šest, které mě svým tvarem zaujaly nejvíc. Přišlo mi na nich zajímavé, že i přesto, že se jedná o organické formy, vznikají v nich zajímavé geometrické obrazce a tvary. Tyto prvky se dají dále spojovat, otáčet a upravovat, takže nikdy nevypadají stejně a dokáží vytvářet zajímavé patterny. Uměla jsem si představit i jejich použití na CD nebo na tričku a jiných nosičích.

Po důkladném otestování všech možností jsem se uchýlila k černo-červené a černo-bílé barevnosti. Červená barva se v mých návrzích vyskytovala od začátku a svou agresivní povahou mě zkrátka zaujala nejvíce. Černá je pak královnou barev, která k metalovým eventům neodmyslitelně patří. Červenou barevnost používám u hlavního eventu a bílé varianty mohou identitu doplnit.

Obr. 100: Barevnost

Obr. 101: Vybrané fotomontáže

4.4. Logotyp a písmo

Na tvorbě celé identity byla typografie ta část, která mi způsobovala největší starosti. Nemohla jsem se rozhodnout, jak pracovat s písmem u svých předešlých návrhů. Rozhodla jsem se tedy svou práci postavit hlavně na grafických prvcích, tedy fotomontážích, a vybrat k nim typografii a symboly, které je vhodně doplní a nepřekřídí.

K tvorbě logotypu jsem použila font s vhodným názvem Banger z písmolíjny Boruta vytvořený Mateuszem Machalskim. Písmo – a celá jeho kolekce Wood Type Collection – je inspirováno dřevěnými písmovými bloky a tiskem. Písmo mě zaujalo svou drsností, výrazem a zakončením tahů v podobě malých špičatých serifů. Po zakoupení jsem do písma dále zasáhla a jemně jej zdeformovala, čímž jsem dosáhla větší dynamiky. Do litery O jsem umístila symbol blesku, který vychází z originálního loga Masters of Rock. Písmo používám i na označení stage a větší popisky, princip deformace zůstává stejný.

Jako doplňkové písmo jsem ze začátku chtěla použít klasické serifové písmo. Kvůli čitelnosti na plakátech jsem ovšem zvolila písmo Alverata ze studia TypeTogether, které sice serify má, ale podobně jako u písma Banger jsou pouze jemně citelné. S hlavním písmem se doplňuje a přitom si uchová čitelnost.

The image shows the logo for 'MASTERS OF ROCK'. The text is rendered in a bold, distressed, black font with a grainy texture. The word 'MASTERS' is on the left, 'OF' is in the middle with a lightning bolt symbol integrated into the letter 'O', and 'ROCK' is on the right. The letters are slightly irregular and have a weathered appearance.

Obr. 102: Logotyp Masters of Rock

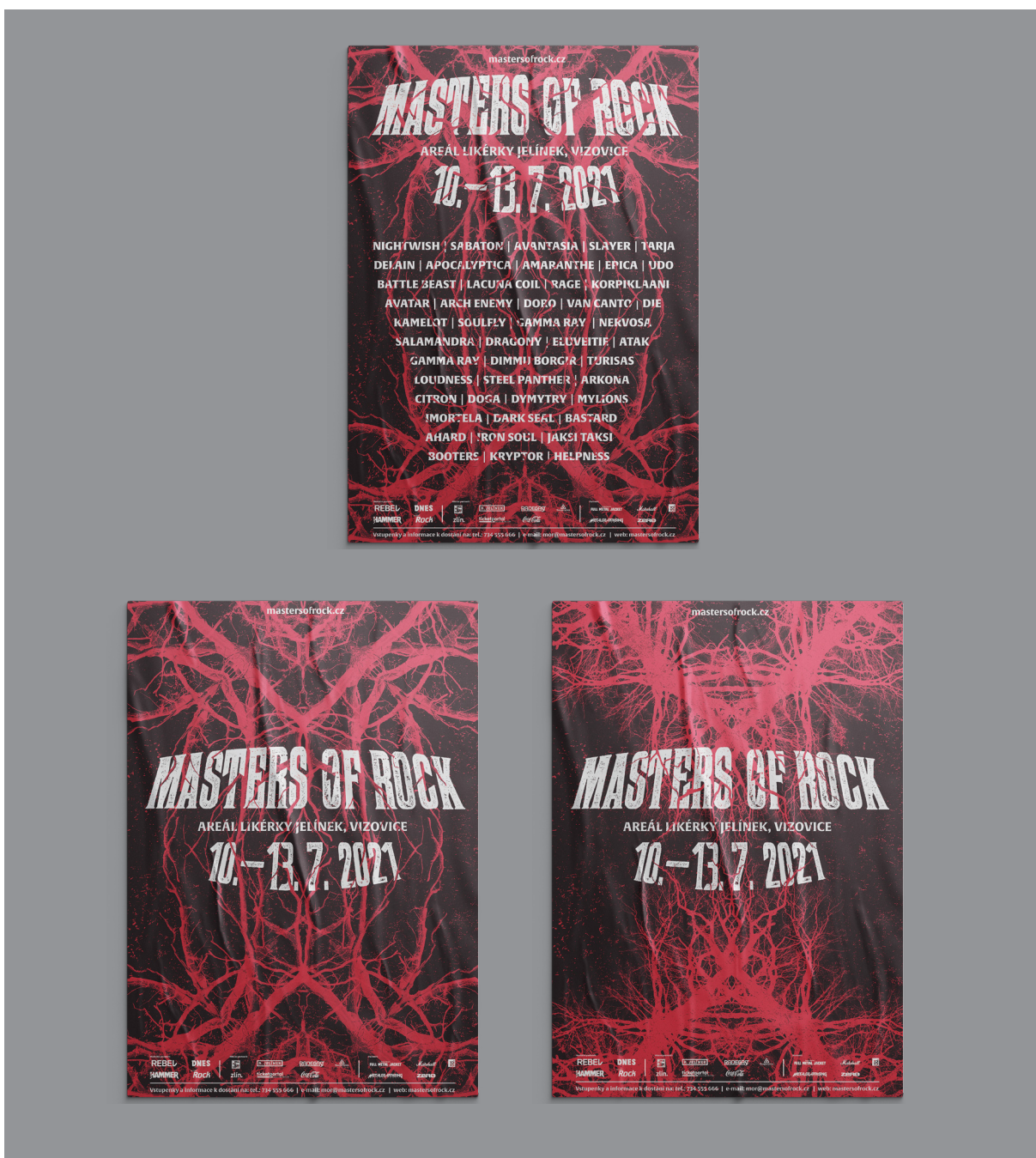
Obr. 103: Písmo Banger

Obr. 104: Písmo Alvetara

4.5. Plakáty

Na plakátech hudebních festivalů mně vždy nejvíce překáželo zbytečně velké množství informací a log, které se většinou nepodařilo šťastně poskládat. A pokud vezmeme v povědomí jak vypadá typické logo metalové skupiny, stane se z plakátu jednoduše jedna velká hromada nečitelných informací. Mým záměrem bylo plakáty udržet jednoduché, bez přemíry grafických symbolů.

Obr. 105: Plakáty pro hlavní event

Motiv jsem také aplikovala na venkovní billboard a úzký banner. Záměrně na těchto nosičích neuvádím mnoho informací, protože se domnívám, že je to při umístění u silnice zbytečné.

Obr. 106: Úzký banner

Obr. 107: Venkovní billboard

S časopisem s hudební tematikou jsou neodmyslitelně spjaté i inzerce na různé eventy. Níže představuji ukázkou půl-stránkové a čtvrt-stránkové inzerce festivalu v časopisu Spark.

Obr. 108: Ukázkou inzerce v časopisu

4.6. Festivalová brožura

Festival Masters of Rock vydává ke každému ročníku festivalovou brožuru. V té představuje program, interprety, mapu areálu a doplňující informace pro návštěvníky. V brožuře se také nachází nemalé množství inzerce od sponzorů nebo reklam na další eventy.

Navrhla jsem podobu festivalové brožury s programem a mapou areálu. Je ovšem ochuzena o všechny inzerce a informace, které by se případně musely vhodně doplnit.

Obr. 109: Festivalová brožura

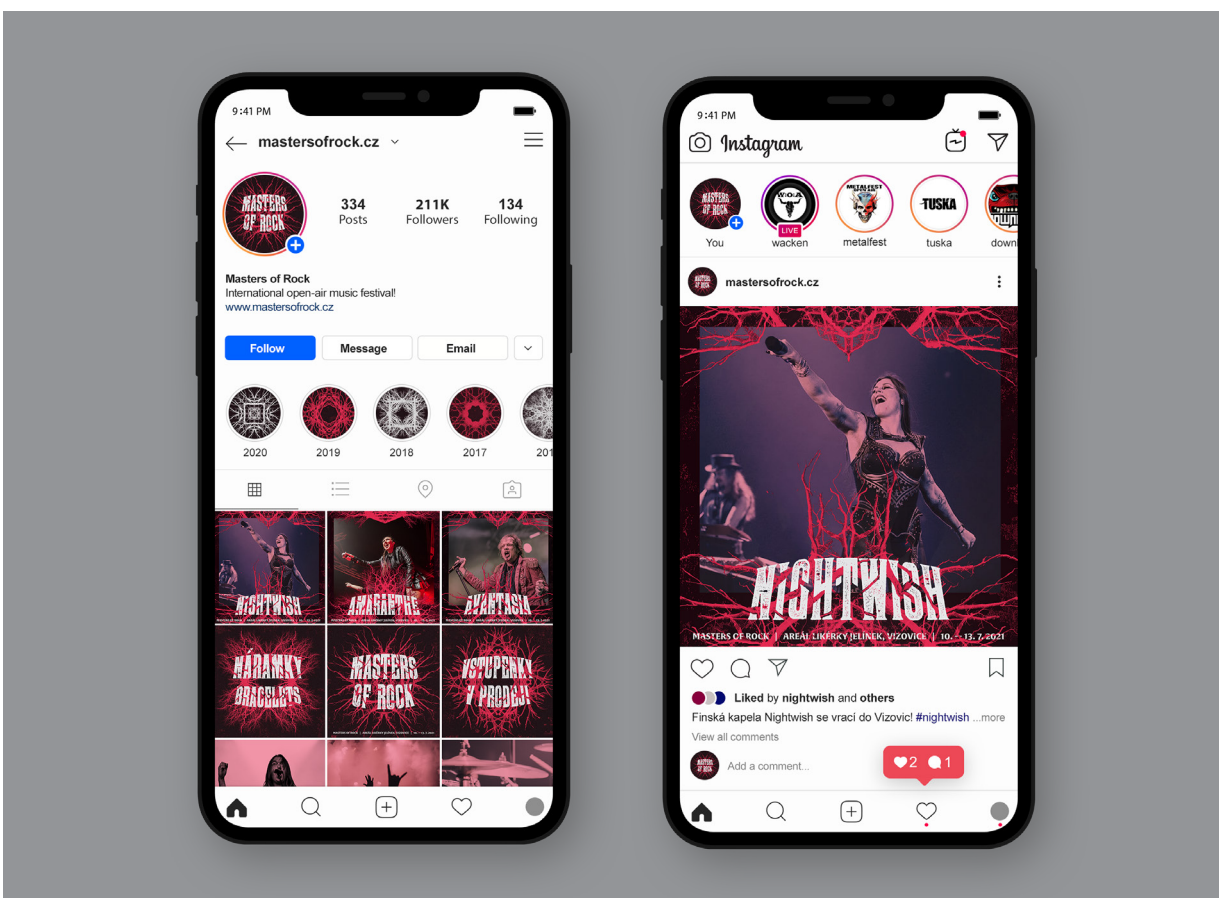
4.7. Sociální sítě

Komunikace na sociálních sítích jako je Facebook, Instagram a Youtube by pro moderní hudební festival měla být jedna z priorit propagace. Je to jednoduchý nástroj jak oslovit široké spektrum lidí a zaměřit se přitom na svou cílovou skupinu. Velká část pořadatelů toto médium ovládla a dokážou své fanoušky nalákat na záběry ze zákulisí a nebo na živé rozhovory s interprety. Na Instagramu pak oceňují sjednocený a zajímavý feed, upravené příspěvky a předání informací ke konání festivalu.

Níže představuji návrhy Facebookové stránky a Instagramu. Také zde ukazuji detail instagramového příspěvku, který představuje jednoho z interpretů. V těchto návrzích také poprvé představuji podobu loga s řádky pod sebou, kterou používám výhradně u sociálních sítí, pro udržení čitelnosti i v malých velikostech.

Obr. 110: Facebook

Obr. 111: Instagram

4.8. Merchandise

Vizuální identita hudebního festivalu by měla fungovat od velkých billboardů a plakátů až po festivalový pásek. Merchandise k metalovým a rockovým festivalům neodmyslitelně patří a domnívám se, že je populárnější než např. u multižánrových festivalů. Většinou je u stánku s prodejem festivalových doplňků hned plno a nejlepší kousky jsou vyprodány už v prvním dnu festivalu (vlastní zkušenost). Mnoho fanoušků vnímá ve festivalovém merchandise jakousi sběratelskou hodnotu a vlastní tak spoustu triček z různých eventů, které navštívili. Na festivalu pak lehce potkáte lidi s tričkem nebo páskem třeba z roku 2007.

K této práci jsem navrhla široké spektrum merchandise od triček, mikin až po DVD nebo festivalové pásky. Chci tím dokázat, že mnou vytvořené grafické prvky mohou fungovat na různých materiálech v různých formách. Ve vizualizacích nabízím několik možností použití log i ornamentů. Věřím, že se s grafikou dá jednoduše pracovat a tvořit další a další kousky festivalového merchandise.

Obr. 112: Festivalová trička i se zadní stranou

Obr. 113: Festivalové mikiny

Obr. 114: Festivalová tilka i s bílou variantou

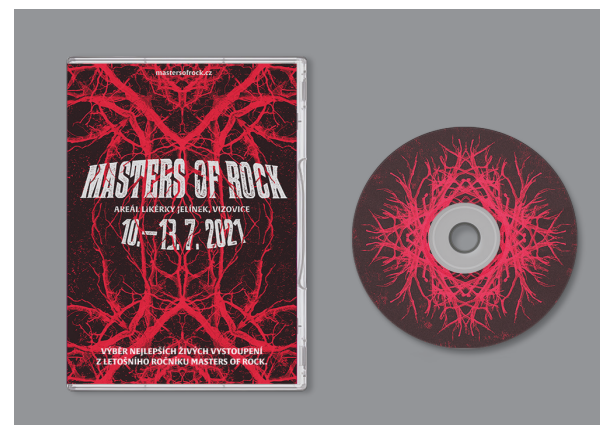
Obr. 115: Festivalový pásek s čipem

Obr. 116: Festivalové pásky

Obr. 117: Limitovaná edice vstupenek

Obr. 118: DVD

Obr. 119: Vlajky

Obr. 120: Kelímky

Obr. 121: Kulaté nášivky

Obr. 122: Kšiltovky

Obr. 123: Tašky

Obr. 124: Vaky

Obr. 125: Kryty na mobil

Obr. 126: Polštáře

4.9. Vizualizace

Vizuální identitu jsem aplikovala i do areálu festivalu. Jako označení hlavní i vedlejší stage jsem použila stejný princip deformace jako u logotypu. Také jsem se vydala do města Vizovice a vyfotila si město v době kdy se festival nekonal. Poté jsem vytvořila vizualizace plakátů a rozcestníků přímo umístěných ve městě.

Obr. 127: Hlavní stage

Obr. 128: Druhá stage

Obr. 129: Areál likérky Jelínek

Obr. 130: Označení ve městě Vizovice

Obr. 131: Plakáty ve městě Vizovice

Obr. 132: Návrh na nádražní budově

4.10. Další ročníky

Při tvorbě vizuální identity jsem nezapomněla ani na další eventy, které se v rámci Masters of Rock pořádají. Přemýšlela jsem i nad zimní edicí festivalu Winter Masters of Rock.

Obr. 134: Winter Masters of Rock

Při navrhování jsem se snažila neopomenout ani na další ročníky festivalu a přijít tak na způsoby, jak by mohl být stávající vizuál rozšířen. Myslím si, že fotomontáže jsou skvělým způsobem jak toho dosáhnout. Mohou se každým rokem vytvořit nové a experimentovat přitom s různými objekty a barevností.

Obr. 134: Masters of Rock 2022

ZÁVĚR

V této bakalářské práci jsem nabídla nahlédnutí nejen do historie heavy metalu ale zabývala jsem se i vizuální prezentací rockové a metalové hudby. Snažila jsem se tak popsat a pochopit odkud a jak se formovala estetika rockové a heavy metalové kultury. Tato práce prohloubila můj vlastní vztah k tomuto hudebního žánru. Narazila jsem totiž na věci, u kterých jsem si myslela, že mají naprosto jednoznačný význam a zjistila, že tomu tak nemusí být vždy. Zároveň jsem našla spoustu nových poznatků. Zabývala jsem se i rešerší hudebních festivalů, u kterých jsem se zaměřila primárně na jejich vizuální identitu.

V praktické části jsem se věnovala vizuální identitě hudebního festivalu. K tomuto účelu jsem si vybrala festival Masters of Rock, který jsem měla šanci několikrát sama navštívit. Zнала jsem tedy z první ruky problémy, které se v současném „vizuálu“ festivalu skrývají. Mým cílem bylo tyto problémy odhalit a pokusit se o jejich nápravu. V tvorbě zkoumám různé možnosti postupu, ale rozhodla jsem se věnovat poměrně netradiční fotografii a fotomontáži. Snažila jsem se, aby tyto prvky dokázaly komunikovat napříč všemi výstupy identity. Při tvorbě jsem sama zjišťovala, že vytvořit kvalitní a propracovanou vizuální identitu hudebního festivalu není vůbec jednoduché.

V procesu tvorby jsem několikrát vykročila nesprávným směrem. Měla jsem často pochyby o výběru tématu i samotného festivalu. Za všechny tyto překážky jsem ovšem vděčná, protože mi pomohly uvědomit si o sobě spoustu věcí a vyzkoušet mé síly. Věřím, že mě práce na tomto projektu posunula a to jak v mých schopnostech nakládat s časem, tak i v mých grafických dovednostech, protože jsem v průběhu práce narazila na nové a zajímavé techniky, kterými se mohu dále zabývat.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] CHRISTE, Ian. *Heavy metal: ďáblův hlas : kompletní historie pro znalce*. Praha: BB art, 2005. ISBN 80-7341-477-5.
- [2] HRABALÍK, Petr. Celková situace v 70. letech. In: *Česká televize: Bigbít, Internetová encyklopedie rocku* [online]. [cit. 2020-01-07]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/specialy/bigbit/70-leta/clanky/40-celkova-situace-v-70-letech/>
- [3] The History of Heavy Metal. In: *Rock my world* [online]. June 12, 2019 [cit. 2020-01-07] Dostupné z: <https://rockmyworld.com/the-history-of-metal-music/>
- [4] *Příběh heavy metalu*, 1.díl [Metal evolution] [Dokumentární seriál]. Directed by Sam DUNN a Scott MCFAYDEN. Kanada, 2011
- [5] REESMAN, Bryan. The Slow Death of Heavy Metal. In: *Observer: Latest News and Trends* [online]. 01/15/16 [cit. 2020-01-12] Dostupné z: <https://observer.com/2016/01/the-slow-death-of-heavy-metal/>
- [6] SHUKLA, Adytia. The Social Psychology Of Heavy Metal & Rock Music: Research On Metalheads. In: *Cognition Today* [online]. March 10, 2019 [cit. 2020-01-14]. Dostupné z: <https://cognitiontoday.com/2019/03/the-social-psychology-of-heavy-metal-rock-music-research-on-metalheads/>
- [7] RO, Christine. The Positive Psychology of Metal Music: Shredding Assumptions About Heavy Metal Music and its Fans. In: *The smart set* [online]. 06/13/2016 [cit. 2020-01-14]. Dostupné z: <https://www.thesmartset.com/the-positive-psychology-of-metal-music/>
- [8] KORÁL, Petr a Jaroslav ŠPULÁK. *Ohlasy písní těžkých: encyklopedie českých a slovenských hard rockových & heavy metalových skupin*. Praha: Hakon Euro ve spolupráci s redakcí Rock & Pop, 1993. ISBN 80-901558-0-4.
- [9] NESVATBOVÁ, Tereza. *Česká heavymetalová hudba*. [online] Brno, 2012. [cit. 2020-01-24] Bakalářská diplomová práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Ústav hudební vědy. Vedoucí práce PhDr. Aleš Opekar, CSc. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/moqoi/Ceska_heavy-metalova_hudba_FINAL.pdf
- [10] FONT, první grafický časopis: rock. Praha: Kafka design, 2018, č. 162.
- [11] THE OFFICIAL BLACK SABBATH WEBSITE. *The band: The History of Black Sabbath*. [online] ©2012. [cit. 2020-01-11] Dostupné z: <https://www.blacksabbath.com/history.html>

- [12] TILL, Rupert. *The Number of the Beast: The Adoption of Apocalyptic Imagery in Heavy Metal*. [online] Academia, [cit. 2020-01-17] Dostupné z: https://www.academia.edu/16712624/Metal_and_the_Beast_The_adoption_of_apocalyptic_imagery_in_heavy_metal_music
- [13] NAKONEČNÝ, Milan. *Lexikon magie*. Praha: Argo, 2009. ISBN 978-80-257-0134-8.
- [14] GUILLEY, Rosemary. *Encyklopedie čarodějnic a čarodějnictví*. Praha: Olympia, 1997. ISBN 80-7033-432-0.
- [15] PATTERSON, Dayal. An illustrated History of The Pentagram in Heavy Metal. In: *Loude-sound: Metal Hammer* [online]. 2017, 17. 11. 2017 [cit. 2020-01-24]. Dostupné z: <https://www.loude-sound.com/features/an-illustrated-history-of-the-pentagram-in-heavy-metal>
- [16] LURKER, Manfred. *Slovník biblických obrazů a symbolů*. Praha: Vyšehrad, 1999. ISBN 80-7021-254-3.
- [17] CÍRKEV SATANOVA. Prameny. 66 otázek a odpovědí. *Církev satanova*. [online] ©2019 [cit. 2020-01-24] Dostupné z: <http://cirkev-satanova.cz/66-otazek-a-odpovedi/>
- [18] STRAVROPOULOS, Laura. Fade To Black: The Art Of Heavy Metal. In: *UDiscoverMusic* [online]. April 3, 2017 [cit. 2020-01-26]. Dostupné z: <https://www.udiscovermusic.com/stories/fade-to-black-the-art-of-metal/>
- [19] GROSSMAN, Martin. A Brief History of The Rock T-shirt Market. In: *Rocker Tee: Blog* [online]. March 27, 2020 [cit. 2020-01-24]. Dostupné z: <https://rockerteeshirts.com/blogs/rockers-blog/a-brief-history-of-the-t-shirt-market>
- [20] STINSON, Liz. The Beauty and Total Illegibility of Extreme Metal Logos. In: *Wired* [online]. 10. 30. 15 [cit. 2020-01-26]. Dostupné z: <https://www.wired.com/2015/10/the-beauty-and-total-illegibility-of-extreme-metal-logos/>
- [21] ELIŠKA, Jiří. *Vizuální komunikace – písmo*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2005, 59 s. ISBN 8072044184.
- [22] GOLDEN, Alisson. Germanic Iconography in Early Heavy Metal & Hard Rock. In: *Spinditty* [online]. May 1, 2017 [cit. 2020-01-28]. Dostupné z: <https://spinditty.com/genres/Germanic-Iconography-in-Hard-Rock-Heavy-Metal>
- [23] MILAZZO, Alex. Christophe Szpajdel. In: *Heavy Music Artwork* [online]. October 2, 2012 [cit. 2020-01-24]. Dostupné z: <https://heavymusicartwork.com/christophe-szpajdel/>

- [24] WRIGHT, Holy. An Illustrated History Of Eddie The Head. In: *Louder* [online]. August 21, 2014 [cit. 2020-01-28]. Dostupné z: <https://www.loudersound.com/features/eddie-the-head-somewhere-in-time>
- [25] CHANTLER, Chris. An Illustrated History Of Vic Rattlehead. In: *Louder* [online]. January 27, 2014 [cit. 2020-01-28]. Dostupné z: <https://www.loudersound.com/features/an-illustrated-history-of-vic-rattlehead>
- [26] SHORF, David. Vymyslel „ďáblový rohy“ Lennon? In: *Lidovky.cz* [online]. 25.6.2010 [cit. 2020-01-11]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/noviny/vymyslel-dablov-y-rohy-lennon.A100625_100011_ln_noviny_sko
- [27] *Metal & metalisté*, [Metal: A Headbanger's Journey] [Dokumentární film]. Directed by Sam DUNN a Scott MCFAYDEN. Kanada, 2005
- [28] WORLD WIDE WORDS. Weird Words: *Maloik*. [online]. ©2011. [cit. 2020-01-11] Dostupné z: <http://www.worldwidewords.org/weirdwords/ww-mal4.htm>
- [29] VOGELSANGER, Sara. The History of Headbanging. In: *Relentless Beats* [online]. 2017 [cit. 2020-01-11]. Dostupné z: <http://relentlessbeats.com/2017/03/the-history-of-headbanging/>
- [30] VAN POZNIAK, Amanda. How to Mosh: Every Move You Must Know. In: *Kerrang* [online]. January 8th 2019 [cit. 2020-01-11]. Dostupné z: <https://www.kerrang.com/features/how-to-mosh-every-move-you-must-know/>
- [31] MCDANIEL, Byrd. How Air Guitar Became a Serious Sport. In: *The Conversation* [online]. April 29, 2019. [cit. 2020-01-11]. Dostupné z: <https://theconversation.com/how-air-guitar-became-a-serious-sport-113154>
- [32] RUDOLPH, Kimberly F. *The Importance of Music Festivals: An Unanticipated and Underappreciated Path to Identity Formation* [online]. Georgia Southern University, 2016. [cit. 2020-01-11]. University Honors Program Theses. 216. Dostupné z: <https://digitalcommons.georgiasouthern.edu/honors-theses/216>
- [33] *wacken.com* [online] WOA Festival GmbH, ©2005-2020. [cit. 2020-02-01]. Dostupné z: <https://www.wacken.com/en/>
- [34] STOJANOVIC, Barbara. The biggest metal festival in Helsinki is here. In: *foreigner.fi* [online] 26/06/19 [cit. 2020-02-01]. Dostupné z: <https://www.foreigner.fi/articulo/lifestyle/the-biggest-metal-festival-in-helsinki-is-coming/20190626173122002274.html>
- [35] SUVIHALTI. Info. *Suvihalti*. [online] ©2019 [cit. 2020-02-01] Dostupné z: <https://www.suvihalti.fi/en/info>

- [36] BLOODSTOCK. History. *Bloodstock*. [online] A Must 4 Music LTD, ©2001-2020. [cit. 2020-02-01] Dostupné z: <https://www.bloodstock.uk.com/events/history>
- [37] ROADBURN FESTIVAL. About us. *Roadburn*. [online]. ©2020. [cit. 2020-02-01] Dostupné z: <https://roadburn.com/about-us/>
- [38] KELLY, Kim. Migration Fest 2016 Highlighted the Best of the Underground and the Ties That Bind Us Together. In: *Vice*. [online]. Aug 19 2016. [cit. 2020-02-02] Dostupné z: https://www.vice.com/en_us/article/4wxj89/migration-fest-2016-report
- [39] *rocklahoma.com* [online]. AEG Presents, ©2020 [cit. 2020-02-02]. Dostupné z: <https://rocklahoma.com>
- [40] *pulp.ph* [online]. ©2020 [cit. 2020-02-02]. https://pulp.ph/pulpsummerslam/?fbclid=IwAR-2p6MRz-J8g8VYF9upA2WEX9n6_8Ac_a4DazwQ4L6VJVf8mJLex6lRHfPo
- [41] COLOMBI, Maria Giulia. 10 Of The Best Metal Festivals in Europe in 2019. In: *Rad Season* [online]. Nov 12, 2019 [cit. 2020-02-02]. Dostupné z: <https://radseason.com/2019-best-metal-festivals-in-europe/>
- [42] JANÁKOVÁ, Markéta. Recenze: Brutal Assault se nesl ve znamení ohňů, duhy, plující toiky a postapokalyptické vize svět. In: *Česká televize*. [online]. 13.8.2019 [cit. 2020-02-02]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/kultura/2894756-recenze-brutal-assault-se-nesl-ve-znameni-ohnu-duhy-plujici-toiky-a>
- [43] *gothoom.com* [online]. Gothoom, ©2014 [cit. 2020-02-02]. Dostupné z: <http://www.gothoom.com/festival/>
- [44] METALFEST. O festivalu. *Metalfest Open Air*. [online]. Pragokonzert Bohemia, a.s., ©2020. [cit. 2020-02-01] Dostupné z: <https://www.metalfest.cz/cs/o-festivalu>
- [45] MASTERS OF ROCK. O festivalu. *Masters of Rock Open Air*. [online]. Pragokonzert Bohemia, a.s., ©2020. [cit. 2020-02-01] Dostupné z: <https://www.mastersofrock.cz/cs/o-festivalu>

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1: Štítek PMCR, *Dostupné z: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/b/bf/Parental_Advisory_-_explicit_content_-_label.jpg/1280px-Parental_Advisory_-_explicit_content_-_label.jpg*

Obr. 2: Logo Black Sabbath, *Dostupné z: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/94/Black_Sabbath_%28Logo%29.png*

Obr. 3: Logo Led Zeppelin, *Dostupné z: <https://seeklogo.com/images/L/led-zeppelin-logo-3970E-36591-seeklogo.com.png>*

Obr. 4: Logo Deep Purple, *Dostupné z: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/d/d4/Deep-Purple-logo.png/800px-Deep-Purple-logo.png>*

Obr. 5: Logo Judas Priest (1978), *Dostupné z: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/60/Judas_priest_logo.png*

Obr. 6: Logo Judas Priest (1972), *Dostupné z: <https://kkdowning.net/steelmill/wp-content/uploads/2008/07/swod.jpg>*

Obr. 7: Logo AC/DC, *Dostupné z: <https://tonimarino.co.uk/wp-content/uploads/2018/08/ac-dc-logo.png>*

Obr. 8: Logo Kiss, *Dostupné z: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/9/96/KISS_logo.svg/1200px-KISS_logo.svg.png*

Obr. 9: Logo Iron Maiden, *Dostupné z: https://p.kindpng.com/picc/s/153-1537457_iron-maiden-iron-maiden-text-logo-hd-png.png*

Obr. 10: Logo Mettalica (2008), *Dostupné z: <https://cdn.worldvectorlogo.com/logos/metallica.svg>*

Obr. 11: Logo Arakain, *Dostupné z: https://music.metason.net/image?fn=A-917222.jpeg&sc=_3_*

Obr. 12: Logo Arakain (dnes), *Dostupné z: https://4.bp.blogspot.com/-xd9kUsVNH9U/VVoD6xdUcoI/AAAAAAAAAW4/m52dX9uG16Q/s1600/logo_arakain.png*

Obr. 13: Logo Törr v obrysech, *Dostupné z: https://d1yjjnpx0p53s8.cloudfront.net/styles/logo-thumbnail/s3/072012/torr_metal_0.png?itok=qd2JTrNT*

Obr. 14: Logo Root, *Dostupné z: https://www.smsticket.cz/cdn/media_v2/00/10/587/detail.jpg*

Obr. 15: Logo Vitacit, *Dostupné z: https://www.metal-line.cz/uploads/vitacit_cut.png*

Obr. 16: Logo Vitacit (dnes), Dostupné z: https://www.metal-line.cz/uploads/vitacit_cut.png

Obr. 17: Bafomet Eliphase Léviho, Dostupné z: <https://vignette.wikia.nocookie.net/mythology/images/a/a4/Baphomet.png/revision/latest?cb=20180108163937>

Obr. 18: Obal desky Show No Mercy, Dostupné z: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/en/8/83/Slayer_-_Show_No_Mercy.jpg

Obr. 19: Logo Venom, Dostupné z: https://www.venomcollector.com/shared/images/content/bus_12442/SatinCover_A_BIG_CUT12.jpg

Obr. 20: Plakát turné skupin Cancer Bats, Dostupné z: <https://www.decibelmagazine.com/wp-content/uploads/2015/02/CancerBatsTourPoster1-525x700.jpg>

Obr. 21: Logo Master's Hammer, Dostupné z: <https://www.prorockshop.cz/share/image/2016-38/27750.jpg>

Obr. 22: Logo Morbid Angel, Dostupné z: https://seeklogo.com/images/M/Morbid_Angel-logo-F0CB668298-seeklogo.com.png

Obr. 23: Obal desky Sticky Fingers, Dostupné z: https://d25-a.sdn.cz/d_25/c_img_E_JQ/RNMN-jo.jpeg

Obr. 24: Obal desky Too Fast For Love, Dostupné z: https://www.emp-shop.cz/dw/image/v2/BBQV_PRD/on/demandware.static/-/Sites-master-emp/default/dw6d8d01ce/images/2/1/9/0/219095.jpg?sw=1000&sh=800&sm=fit&sfrm=png

Obr. 25: Obálka časopisu Aardschok s Robem Halfordem, Dostupné z: https://2.bp.blogspot.com/--Gs7gzo6P_Q/XKBtmzz94uI/AAAAAAAAAEiE/8E12PjYHxWg8qRjy6G5LOtFH1J-s8V4hiQCLcBGAs/s1600/Aardschok-1984-11.jpg

Obr. 26: Obálka časopisu Creem s Robem Halfordem, Dostupné z: <https://i.pinimg.com/originals/b0/a1/86/b0a1860f2d8b327a64a73fec7446f45.jpg>

Obr. 27: Koncertní tričko turné The End, Dostupné z: <https://bluebananastatic-ooxqkrt4ejgeg.stackpathdns.com/shopimages/products/normal/137577.jpg>

Obr. 28: Tričko skupiny Down, Dostupné z: https://eyesoremerch.com/media/catalog/product/cache/1/small_image/295x295/9df78eab33525d08d6e5fb8d27136e95/2/X/2X4AZGLNUTP.jpg

Obr. 29: Tričko k albu Killers, Dostupné z: https://images-na.ssl-images-amazon.com/images/I/813Dv7WiHeL._AC_UL1500_.jpg

Obr. 30: Tričko skupiny System of a Down, Dostupné z: https://images-na.ssl-images-amazon.com/images/I/813Dv7WiHeL._AC_UL1500_.jpg

Obr. 31: Nášivka Iron Maiden, Dostupné z: <https://www.prorockshop.cz/share/image-s/lightbox/import2/6407.jpg>

Obr. 32: Nášivka Arakain, Dostupné z: https://shop.arakain.eu/327-thickbox_default/textilni-nasivka.jpg?live_edit&liveToken=0b48987e01d6716578da87e1f0458f3b&ad=admin3168&id_shop=1&id_employee=2

Obr. 33: Fanoušci ve vestách s nášivkami, Dostupné z: <https://cdn.mos.cms.futurecdn.net/Uzbd-GhFhxFQA2teSu2xnoS.jpg>

Obr. 34: Členové kapely Kiss, Dostupné z: <https://www.udiscovermusic.com/wp-content/uploads/2019/05/KISS-press-shot-01-CREDIT-Brian-Lowe-Universal-Music-Group.jpg>

Obr. 35: Členové kapely Dymytry, Dostupné z: <https://fstvls.s3.amazonaws.com/40/40260.jpg>

Obr. 36: Členové kapely Avatar, Dostupné z: https://livemetalblog.files.wordpress.com/2014/03/news_avatar.jpg?w=800

Obr. 37: Logo Behemoth, Dostupné z: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/4e/Slayer_wordmark.svg

Obr. 38: Logo Slayer, Dostupné z: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/4e/Slayer_wordmark.svg

Obr. 39: Logo AC/DC, Dostupné z: <https://i.pinimg.com/originals/0b/6c/c2/0b6c-c2e2e07a0627b370a9e5290f19c7.png>

Obr. 40: Logo Cryptic Brood, Dostupné z: <https://www.crypticbrood.de/wp-content/themes/crypticbrood2017/images/crypticbrood-logo.png>

Obr. 41: Logo Rooting Christ, Dostupné z: https://i.vippng.com/png/small/63-638167_rotting-christ-logo-rotting-christ-thy-mighty-contract.png

Obr. 42: Plakát festivalu Obscene Extreme, Dostupné z: <https://www.obsceneextreme.cz/content/images/article-content-583-ec5decca5ed3d6b8079e2e7e7bacc9f2.jpg>

Obr. 43: Upravená loga festivalu Coachella, Dostupné z: https://www.underconsideration.com/brandnew/archives/christophe_szpajdel_intvw_logos_coachella.jpg

Obr. 44: Loga metalových skupin vytvořená Szpajdelem, Dostupné z: https://www.typpetoken.net/wp-content/uploads/2011/06/TT_CS_img2.jpg

Obr. 45: Maskot skupiny Black Sabbath, Dostupné z: <https://1000logos.net/wp-content/uploads/2020/02/Black-Sabbath-emblem.jpg>

- Obr. 46: Maskot skupiny Mötorhead, *Dostupné z: https://www.revolvermag.com/sites/default/files/styles/original_image__844px_x_473px_/public/media/section-media/screen_shot_2017-08-14_at_11.34.44_am.png?itok=zbGcFwpL×tamp=1508353890*
- Obr. 47: Letadlo skupiny Iron Maiden, *Dostupné z: <https://ironmaiden.com/media/gallery/ed-force-one-42547.jpg>*
- Obr. 48: Obal desky Killers, *Dostupné z: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/en/b/b4/Iron_Maiden_Killers.jpg*
- Obr. 49: Obal desky Distopia, *Dostupné z: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/en/9/93/MegadethDystopia.png>*
- Obr. 50: Obal desky Piece sells... But who's buying?, *Dostupné z: <https://www.cd-eshop.cz/frontend/data/products/0/0/22/22040/lp0516.jpg>*
- Obr. 51: Obal desky Lamantations of the Flesh Bound, *Dostupné z: https://f4.bcbits.com/img/a2481556731_10.jpg*
- Obr. 52: Obal desky Rasen, *Dostupné z: https://f4.bcbits.com/img/a2911372580_10.jpg*
- Obr. 53: Malba Rozhovor ve zkušebně, *Dostupné z: http://frantisekstorm.com/uploads/art_work/image/512/full_Rozhovor_ve_zku_ebn_.JPG*
- Obr. 54: Linoryt Totémové hlavy, *Dostupné z http://frantisekstorm.com/uploads/art_work/image/108/full_IMG_7441.JPG*
- Obr. 55: Obálka publikace Masterpieces, *Dostupné z: <https://heavymusicartwork.com/wp-content/uploads/2019/09/book-mockup.jpg>*
- Obr. 56: Obálka magazínu Heavy Music Artworks, *Dostupné z <https://heavymusicartwork.com/wp-content/uploads/2019/01/HMA-Issue-10-1.jpg>*
- Obr. 57: Logo společnosti EMP, *Dostupné z: <https://kuponka.cz/wp-content/uploads/2018/01/emp-shop.png>*
- Obr. 58: Logo Guitar World Championships, *Dostupné z: https://www.pngkey.com/png/full/637-6371755_www-oulu-com-air-guitar-world-championships-logo.png*
- Obr. 59: Logo Heavy Music Awards, *Dostupné z: <https://www.musicweek.com/cimages/996ac0a-5159052deaae93e28b554466.png>*
- Obr. 60: Logo Loudwire Music Awards, *Dostupné z: <https://s3.amazonaws.com/musicexistence/wp-content/uploads/2017/07/13143520/New-Picture1.png>*

Obr. 61: Logo Wacken 2020, Dostupné z: <https://image.jimcdn.com/app/cms/image/transf/none/path/s467dadce9cdf4e6e/image/i4e1ff2a7f62cdaef/version/1578487120/image.png>

Obr. 62: Plakát Wacken 2017, Dostupné z: <https://d49r1np2llhxv.cloudfront.net/www/admin/uploads/images/2017.jpg>

Obr. 63: Ukázka stage design Wacken, Dostupné z: <https://www.opopularjm.com.br/wp-content/uploads/2018/08/WOA-2017-5.jpg>

Obr. 64: Logo Tuska 2019, Dostupné z: <https://i.scdn.co/image/ab677060000da8476753b0d4896f76d6a489052>

Obr. 65: Ukázka vizuálu Tuska z roku 2018, Dostupné z: <https://pbs.twimg.com/media/DXHQtEfWkAEkdRy.jpg>

Obr. 66: Ukázka příspěvků pro sociální sítě 2019, Dostupné z: <https://www.instagram.com/p/BzLUzuxByMJ/>

Obr. 67: Ukázka příspěvků pro sociální sítě 2020, Dostupné z: <https://www.instagram.com/p/B23YIemCFYs/>

Obr. 68: Logo BOA, Dostupné z: <https://metalfesteurope.com/wp/wp-content/uploads/2019/03/bloodstock-2020-logo.jpg>

Obr. 69: Plakát BOA 2017, Dostupné z: https://www.paris-move.com/wp-content/uploads/2017/04/17634332_10154241905251262_921423428183844_n.jpg

Obr. 70: Plakát BOA 2020, Dostupné z: <https://antichristmagazine.com/wp-content/uploads/2020/03/boa2020.jpg>

Obr. 71: Série plakátů pro Roadburn 2019, Dostupné z: https://roadburn.com/wp-content/uploads/2018/12/clear_sunday_rb19.jpeg

Obr. 72: Ukázka vizuálu z roku 2018, Dostupné z: <https://migrationfest.com/wp-content/uploads/2018/02/Poster-Migration-2018-layered-poster-AB-EDITS-683x1024.jpg>

Obr. 73: Ilustrace vizuálu z roku 2016, Dostupné z: <https://pbs.twimg.com/media/CfOz0D-KWsAAuDnp.jpg>

Obr. 74: Logo Rocklahoma, Dostupné z: <https://i2.wp.com/musicmayhemmagazine.com/wp-content/uploads/2019/01/rocklahoma.jpg?fit=2400%2C1350&ssl=1>

Obr. 75: Plakát Rocklahoma 2018, Dostupné z: https://i2.wp.com/www.antiheromagazine.com/wp-content/uploads/2018/02/admat_singleday.jpg?fit=1100%2C1642&ssl=1

Obr. 76: Plakát PSS z roku 2010, *Dostupné z: https://agimat.net/_imx/events/2010/100417_pulp.jpg*

Obr. 77: Plakát PSS z roku 2019, *Dostupné z: <https://i.pinimg.com/736x/88/11/79/881179f151787412907a5cc3ac678aa7.jpg>*

Obr. 78: Logo Brutal Assault, *Dostupné z: <https://festival-survivor.com/images/brutal-assault/logo.jpg>*

Obr. 79: Plakát BA z roku 2019, *Dostupné z: <https://fstvls.s3.amazonaws.com/45/45026.jpeg>*

Obr. 80: Ukázka design edice merchandise BA, *Dostupné z: https://content.brutalassault.cz/images/products/product-1267-1563546500_thumb.png*

Obr. 81: Kniha BA 20 let, *Dostupné z: https://content.brutalassault.cz/images/products/product-197-1513596566_thumb.png*

Obr. 82: Plakát Gothoom z roku 2018, *Dostupné z: <https://obscuro.cz/wp-content/uploads/2018/06/gothoom-lineup.jpg>*

Obr. 83: Plakát Gothoom z roku 2020, *Dostupné z: <https://www.concerts-metal.com/images/flyers/201911/1572811210.jpeg>*

Obr. 84: Logo Metalfest Open Airs 2012, *Dostupné z: https://www.muzikus.cz/save/fotogalerie/14098_big.jpg*

Obr. 85: Plakát Metalfest 2019, *Dostupné z: https://images.ticketstream.cz/images/czech/event_images/metalfestloch2019_sq.png*

Obr. 86: Logo Masters of Rock Café, *Dostupné z: https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn%3AANd9GcT_IoWlSwHyAH0sYMjXt_0EZKgC4iJKmhGX5w&usqp=CAU*

Obr. 87: Plakát Winter Masters of Rock, *Dostupné z: https://www.mastersofrockcafe.cz/image/catalog/posters/wmor/2019_wmor_a4.jpg*

Obr. 88: Plakát MOR z roku 2018, *Dostupné z: <https://www.fanonline.cz/img/akce/masters-of-rock-2018-0426151802.jpg>*

Obr. 89: Plakát MOR z roku 2005, *Dostupné z: <https://www.mastersofrock.cz/image/catalog/posters/mor/2005.jpg>*

Obr. 90: Ukázka příspěvků pro sociální síť MOR, *Dostupné z: <https://www.instagram.com/p/BeGx7MSgc8c/>*

Obr. 91: Festivalové tričko, *Dostupné z: https://www.mastersofrock.cz/image/cache/catalog/product/all_time/MOR/2019_triho_violin_no_year-255x200.png*

Obr. 92: Festivalový kelímek, *Dostupné z: https://www.mastersofrock.cz/image/cache/catalog/product/all_time/MOR/kelimek_violin-255x200.png*

Obr. 93: Plakáty Masters of Rock z let 2003, 2005, 2009, 2015, 2016, 2018,
Dostupné z: <https://www.mastersofrock.cz/cs/o-festivalu>

Obr. 94: První návrhy

Obr. 95: Triptych

Obr. 96: Fotografie

Obr. 97: Postup práce při fotomontážích

Obr. 98: Hmyz a jiné objekty

Obr. 99: Část z vytvořených fotomontáží

Obr. 100: Barevnost

Obr. 101: Vybrané fotomontáže

Obr. 102: Logotyp Masters of Rock

Obr. 103: Písmo Banger

Obr. 104: Písmo Alverata

Obr. 105: Plakáty pro hlavní event

Obr. 106: Úzký banner

Obr. 107: Venkovní billboard

Obr. 108: Ukázka inzerce v časopisu

Obr. 109: Festivalová brožura

Obr. 110: Facebook

Obr. 111: Instagram

Obr. 112: Festivalová trička i se zadní stranou

Obr. 113: Festivalové mikiny

Obr. 114: Festivalová tilka i s bílou variantou

Obr. 115: Festivalový pásek s čipem

Obr. 116: Festivalové pásky

Obr. 117: Limitovaná edice vstupenek

Obr. 118: DVD

Obr. 119: Vlajky

Obr. 120: Kelímky

Obr. 121: Kulaté nášivky

Obr. 122: Kšiltovky

Obr. 123: Tašky

Obr. 124: Vaky

Obr. 125: Kryt na mobil

Obr. 126: Polštáře

Obr. 127: Hlavní stage

Obr. 128: Vedlejší stage

Obr. 129: Areál likérky Jelínek

Obr. 130: Označení ve městě Vizovice

Obr. 131: Plakáty ve městě Vizovice

Obr. 132: Návrh na nádražní budově

Obr. 133: Winter Masters of Rock

Obr. 134: Masters of Rock 2022

SEZNAM TABULEK

Tab 1: Zahraniční legendy

Tab 2: České legendy